

ADMINISTRACIÓ DE SISTEMES OPERATIUS

U3: ADMINISTRACIÓ DE SERVEIS DE DIRECTORI: LDAP

Teoria 01: OpenLDAP. Instal·lació i configuració

CFGs
ASIX

DPT INF

OpenLDAP a Ubuntu Server/Desktop Instal·lació i configuració.

Vicent Benavent

CFGs ASIX

Mòdul: Administració de Sistemes Operatius

UD3: Administració de serveis de directori: LDAP

Tot el temari el pots trobar a Github: [ASO](#)

LDAP. Introducció	3
Com funciona LDAP?	3
Avantatges en l'ús de LDAP	3
Usos pràctics de LDAP	4
Estructura d'una base de dades/directori LDAP	7
Entrades, objectes i atributs	7
Estructura de l'atribut DN i una breu introducció històrica	8
Introducció històrica	8
Com organitzar les teves dades en el teu arbre de directori	9
El DN d'una entrada LDAP	10
Instal·lació i configuració de LDAP a Ubuntu 20.04	11
Al servidor	12
Configurar la targeta de xarxa	12
Comprovem el nom de la màquina.	13
Instal·lar els paquets d'OpenLDAP	14
Parada i reinici del servei slapd	17
Instal·lació d'eines de gestió de OpenLDAP	17
Jxplorer	20
Creació de les unitats organitzatives (ou)	22
Afegir usuaris i grups	24
Importar i exportar fitxers LDIF	28
Apache Directory Studio	29
Gestió d'LDAP per consola. Fitxers ldif	32
Afegir objectes	32
Modificar entrades/usuaris existents a LDAP	33
Esborrar entrades/usuaris a LDAP	35
Canviar la paraula de pase	35
Buscar a LDAP	35
Importar/Exportar fitxers LDIF	37
Comprovar que la connexió amb el servidor LDAP és OK	37
Autenticació basada en LDAP	38
Introducció	39
Llibreries d'autenticació pam-ldap i nss-ldap	39
Instal·lació i configuració de libpam-ldap i libnss-ldap	41
Configuració de NSS	42
Configuració de serveis PAM	44
Creació automàtica directoris d'usuari (home)	44
Comprovació de la configuració	45
Afinant detalls	46
Enllaços d'interés	Error! Bookmark not defined.
Bibliografia	60

1 LDAP. Introducció

LDAP significa Lightweight Directory Access Protocol. Com el seu nom indica, és un protocol lleuger en mode client-servidor per accedir als serveis de directori, específicament basats en els serveis de directori X.500. S'executa sobre TCP/IP o altres protocols orientats a connexió. LDAP es defineix a l'estàndard RFC2251. S'utilitza comunament per a emmagatzemar informació sobre organitzacions, usuaris, xarxes, etc.

Un directori (no confondre amb un directori del nostre disc dur, ja que és una estructura molt més àmplia) és similar a una base de dades, però tendeix a contenir més informació descriptiva, basada en atributs (recordem els atributs típics d'un arxiu en un directori local: només lectura, invisible, data de creació, etc...). En un directori, normalment, la informació es llegeix més que no pas s'escriu. **Els serveis de directori habitualment estan optimitzats per a donar una ràpida resposta en operacions de cerca o exploració.** També poden tenir la **capacitat de replicar (en diversos servidors físics) la informació continguda en un directori a fi i efecte de millorar la disponibilitat de les dades i la fiabilitat.** Com que la replicació de dades pot generar inconsistències, temporalment es sincronitzen les dades per a evitar-ho.

Hi ha moltes maneres diferents de proporcionar un servei de directori. Els diferents mètodes permeten que diferents tipus d'informació s'emmagatzemem en el directori, establir requisits diferents per a la forma en què la informació es pot referenciar, consultar i actualitzar, la manera com està protegida d'accisos no autoritzats, etc. Alguns serveis de directori són locals, proporcionant serveis a un context restringit (per exemple, el servei de finger en una única màquina). Altres serveis són globals, proporcionant serveis a un context molt més ampli.

1.1 Com funciona LDAP?

El funcionament, com hem dit abans, està basat en un model client-servidor. Un client LDAP es connecta a un servidor LDAP i li fa una consulta. El servidor contesta amb la resposta, o amb un apuntador on el client pot obtenir més informació (típicament un altre servidor LDAP). Dèiem abans que poden haver molts servidors amb les dades replicades: per tant no és problema que un client es connecti amb un servidor o a un altre; el client veurà sempre la mateixa vista del directori. Aquesta és una característica molt important d'un servei global de directori com LDAP.

1.2 Avantatges en l'ús de LDAP

Un directori LDAP destaca sobre els altres tipus de bases de dades per les següents característiques:

- És molt ràpid en la lectura de registres.
- Permet replicar el servidor de forma molt senzilla i econòmica.
- Moltes aplicacions de tot tipus tenen interfícies de connexió a LDAP i es poden integrar fàcilment.
- Disposa d'un model de noms globals que assegura que totes les entrades són úniques.
- Utilitza un sistema jeràrquic d'emmagatzematge d'informació.
- Permet múltiples directoris independents
- Funciona sobre TCP/IP i SSL
- La majoria de servidors LDAP són fàcils d'instal·lar, mantenir i optimitzar.

1.2.1 Usos pràctics de LDAP

Donades les característiques de LDAP seus usos més comuns són:

- Directoris d'informació. Per exemple bases de dades d'empleats organitzats per departaments (seguint l'estructura organitzativa de l'empresa) o qualsevol tipus de pàgines groques.
- Sistemes d'autenticació / autorització centralitzada. Grans sistemes on es guarda gran quantitat de registres i es requereix un ús constant dels mateixos. Per exemple: Active Directory Server de Microsoft, per gestionar tots els comptes d'accés a una xarxa corporativa i mantenir centralitzada la gestió de l'accés als recursos.
- Sistemes d'autenticació per a pàgines web, alguns dels gestors de continguts més coneguts disposen de sistemes d'autenticació a través de LDAP.
- Sistemes de control d'entrades a edificis, oficines
- Sistemes de correu electrònic. Grans sistemes formats per més d'un servidor que accedeixin a un repositori de dades comú.
- Sistemes d'allotjament de pàgines web i FTP, amb el repositori de dades d'usuari compartit.
- Grans sistemes d'autenticació basats en RADIUS, per al control d'accisos dels usuaris a una xarxa de connexió o ISP.
- Servidors de certificats públics i claus de seguretat.
- Autenticació única o "single sign-on" per a la personalització d'applicacions.
- Perfilis d'usuaris centralitzats, per permetre itinerància o "Roaming"
- Llibretes d'adreces compartides.

Alguns exemples

Sistema de correu electrònic

Cada usuari s'identifica per la seva adreça de correu electrònic, els atributs que es guarden de cada usuari són la seva contrasenya, el seu límit d'emmagatzematge (quota), la ruta del disc dur on s'emmagatzemen els missatges (bústia) i possiblement atributs addicionals per activar sistemes anti-spam o antivirus.

Com es pot veure aquest sistema LDAP rebrà centenars de consultes cada dia (una per cada correu electrònic rebut i una cada vegada que l'usuari es connecta mitjançant POP3 o webmail). No obstant el nombre de modificacions diàries és molt baix, ja que només es pot canviar la contrasenya o donar de baixa a l'usuari, operacions ambdues que no es realitzen de forma freqüent.

Sistema d'autenticació a una xarxa

Cada usuari s'identifica per un nom d'usuari i els atributs assignats són la contrasenya, els permisos d'accés, els grups de treball als quals pertany, la data de caducitat de la contrasenya, etc...

Aquest sistema rebrà una consulta cada vegada que l'usuari accedeixi a la xarxa i una més cada vegada que accedeixi als recursos del grup de treball (directoris compartits, impressores ...) per comprovar els permisos de l'usuari.

Enfront d'aquests centenars de consultes només unes poques vegades es canvia la contrasenya d'un usuari o se l'inclou en un nou grup de treball.

•

2 Estructura d'una base de dades/directori LDAP

2.1 Entrades, objectes i atributs

Com hem dit abans, una base de dades LDAP té una **estructura jeràrquica**. Bàsicament totes les dades s'emmagatzem en alguna part del directori LDAP, i a similitud dels directoris de fitxers, aquest directori s'organitza en **arbre**.

Veiem primer, el punt i final del directori, que és **l'entrada o objecte**. El model d'informació de LDAP està basat en entrades. Una entrada és una col·lecció d'atributs que tenen un **Nom Distintiu o Distinguished Name** (identificat com **DN**) únic i global. El DN s'utilitza per referir-se a una entrada sense ambigüïtats. Cada atribut d'una entrada té un tipus i un o més valors i son els que contenen la informació associada a l'objecte. Els tipus són normalment paraules mnemotècniques, com "cn" per **common name**, o "mail" per una adreça de **correu**.

En comparació amb una base de dades relacional, una entrada seria com un registre. L'atribut seria el camp.

Una entrada, que no és més que un fitxer de text, té una estructura com la següent:

```
dn: uid=jperez,ou=informatica,ou=professors,dc=iesmariaenriquez,dc=es
objectClass: posixAccount
objectClass: person
objectClass: top
cn: Javier
sn: Javi
homeDirectory: /home/directoriLdap/jperez
uid: jperez
uidNumber: 10001
gidNumber: 10001
```

L'**objectclass** indica quins atributs **podem** i **hem** d'utilitzar per cada entrada. Si heu programat amb llenguatges orientats a objectes, l'objectclass és la classe que determina els elements que componen un objecte. A la captura tenim tres objectClass:

- **posixAccount**: Té com a atributs obligatoris cn, uid, uidNumber, gidNumber, homeDirectory, i com a opcionals description, userPassword, etc..
- **person**: Té com a atributs obligatoris cn, sn i com a opcionals description, userPassword, etc, telephone, etc.
- **top**: Aquest és l'objectClass arrel, tota la resta de classes pengen d'aquesta

La següent captura correspon a l'entrada d'un usuari. Amb camp obligatori el uid.

attribute type	
cn	Carla
gidNumber	10023
homeDirectory	/home/pract40/FINANZAS/cmateu
objectClass	posixAccount
objectClass	person
objectClass	top
sn	Mateu
uid	cmateu
uidNumber	10028
description	
gecos	
loginShell	
seeAlso	
telephoneNumber	
userPassword	

La següent captura correspon a una entrada d'un grup. Només tenim un atribut obligatori, el cn.

attribute type	
cn	FINANZAS
gidNumber	10023
objectClass	posixGroup
objectClass	top
description	
memberUid	
userPassword	

2.2 Estructura de l'atribut DN i una breu introducció històrica

2.2.1 Introducció històrica

El nivell superior d'un directori LDAP és la base, conegut com el "DN base". Un DN base, generalment, pren una de les tres formes llistades ací. Suposem que treballeres o estudies a l'institut Maria Enriquez de Gandia, el qual està a Internet a iesmariaenriquez.es.

o = "IES Maria Enriquez", c = ES
(DN base en format X.500)

En aquest exemple, **o = IES Maria Enriquez** es refereix a l'**organització**, que en aquest context hauria de ser tractada com un sinònim del nom de l'empresa. **c = ES** indica que la **localització general** de l'empresa està a ES. Hi havia una vegada en què aquest va ser el mètode d'especificar la teva DN base. Els temps i les modes canvien, però, aquests dies, la majoria de les empreses estan (o planegen estar) a Internet. I amb la globalització d'Internet, utilitzar un codi de país a la base DN probablement fa les coses més confuses al final. Amb el temps, el format X.500 ha evolucionat a altres formats llistats més avall.

o = iesmariaenriquez.es
(DN base derivat de la presència a Internet de l'empresa)

Aquest format és bastant senzill, utilitzant el nom de domini de l'empresa com a base. Un cop has passat la porció o = (la qual ve de organization =), qualsevol a la teva empresa hauria de saber d'on ve la resta. Aquest va ser, fins fa poc, probablement el més comú dels formats usats actualment.

dc = iesmariaenriquez, dc = ES
(DN base derivat dels components de domini DNS de l'empresa)

Com el format previ, aquest utilitza el nom de domini DNS com la seva base. Però on l'altre format deixa el nom de domini intacte (i així llegible per les persones), aquest format està separat en components de domini: **iesmariaenriquez.es** esdevé **dc = iesmariaenriquez, dc = es**. En teoria, això pot ser lleument més versàtil, encara que és una mica més dur de recordar per als usuaris finals.

Aquest és el format recomanable per a noves instal·lacions. Si estàs planejant utilitzar Active Directory, Microsoft ja ha decidit per tu que aquest és el format que necessites 😊.

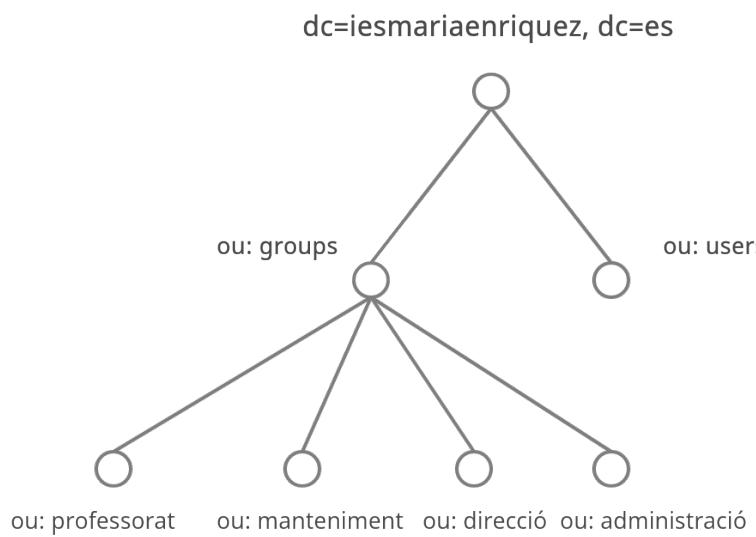
2.2.2 Com organitzar les teves dades en el teu arbre de directori

En un sistema de fitxers UNIX, el nivell més alt és l'arrel (/). Per sota de l'arrel tens molts fitxers i directoris. Com es comentava anteriorment els directoris LDAP estan configurats en gran part de la mateixa manera.

Sota la teva base de directori, voldràs crear contenidors que separin lògicament les teves dades. Per raons històriques (X.500), la majoria dels directoris configuren aquestes separacions lògiques com a entrades OU. **OU** ve de "**Unitats organitzacionals**" (**Organizational Units**, en anglès), que en X.500 eren utilitzades per indicar l'organització funcional dins de l'empresa: vendes, finances, etc. Actualment les implementacions de LDAP han mantingut la convenció del nom ou =, però separa les coses per categories àmplies com ou = gent (ou = people), ou = grups (ou = groups), ou = dispositius (ou = devices), i altres.

Per exemple, un arbre de directori LDAP (sense incloure entrades individuals) podria ser així:

dc	=	iesmariaenriquez,	dc	=	es
ou = groups					
ou			=		
ou					
ou = professorat					
ou = manteniment					
ou = users					

2.2.3 El DN d'una entrada LDAP

Totes les entrades emmagatzemades en un directori LDAP tenen un únic "**Distinguished Name**," o **DN**. El **DN** per a cada entrada està compost de dos parts: el **Nom Relatiu Distingit (RDN)** per les seves sigles en anglès, **Relative Distinguished Name**) i la **localització** dins del directori LDAP on el registre resideix.

El **RDN** és la porció de la teva DN que no està relacionada amb l'estructura de l'arbre de directori. La majoria dels ítems que emmagatzemes en un directori LDAP tindrà un nom, i el nom és emmagatzemat freqüentment en l'atribut **cn** (**Common Name**). Ja que pràcticament tot té un nom, la majoria dels objectes que emmagatzemarà LDAP utilitzen el seu valor **cn** com a base per a la seva RDN. Si estic emmagatzemant un registre per la meva recepta preferida de menjar de civada, estaré utilitzant **cn=MenjardeCivadaDeluxe** com el RDN de la meva entrada.

- El **DN** base del meu directori és **dc=iesmariaenriquez, dc=es**
- El **RDN** d'un registre d'un grup **cn=alumnes**

Atès tot això, quin és el DN complet del registre LDAP per a aquesta grup? Recorda, es llegeix en ordre invers, cap a enrere - com els noms de màquina en els DNS.

cn = alumnes, ou = groups, dc = iesmariaenriquez, dc = es

Ara és el moment d'abordar el DN d'un membre del nostre institut. Per als **comptes d'usuari**, típicament veuràs un DN **basat en el cn o al uid** (ID de l'usuari). Per exemple, el DN del professor Armand Mata (nom de login: armandmata) pot semblar-se a un d'aquests dos formats:

uid = armandmata, ou = professorat, ou=people, dc = iesmariaenriquez, dc = es
(basat en el login)

LDAP (i X.500) utilitzen uid per a indicar "ID de l'usuari", **no s'ha de confondre amb el número uid de UNIX**. La majoria de les empreses intenten donar a cadascun un nom de login, així aquesta aproximació fa que tingui sentit emmagatzemar informació sobre els empleats. No t'has de preocupar sobre què faràs quan entre un nou professor amb el mateix nom, o si el mateix professor decideix canviar-se el nom. No has de canviar el DN de l'entrada LDAP.

cn = ArmandMata, ou = professorat, ou=people, dc = iesmariaenriquez, dc = es
(basat en el nom)

Aquí veiem l'entrada **Nom Comú** o **CN** (per les seves sigles en anglès, **common name**) utilitzada. En el cas d'un registre LDAP per a una persona, **pensa en el nom comú com els seu nom complet**. Un pot veure fàcilment l'efecte col·lateral d'aquesta forma: si el nom canvia, el registre LDAP ha de "moure" d'un **DN** a un altre. Com s'indica anteriorment, has d'evitar canviar en **DN** d'una entrada sempre que sigui possible.

3 Instal·lació i configuració de LDAP a Ubuntu 20.04

3.1 Al servidor

Nom de la màquina virtual i de l'equip: elVostreNomLDAP

Usuari principal: admin

Contrasenya usuari principal: admin

Dos targetes de xarxa

NAT --> DHCP

Xarxa Interna, interfície inet -> Manual

3.1.1 Configurar la targeta de xarxa

Editem la configuració de la segona targeta de xarxa, la de xarxa interna, i li fiquem una IP fixa i la màscara. En el meu cas utilitzaré l'IP 192.168.10.1. Esperem uns segons i comprovem amb ip a la configuració de les targetes.

```
sudo vim /etc/netplan/00-installer-config.yaml
```

```
network:
  ethernets:
    enp0s3:
      dhcp4: true
    enp0s8:
      dhcp4: false
      dhcp6: false
      addresses: [192.168.10.1/24]
  version: 2
```

I apliquem els canvis

```
sudo netplan apply
```

Fem ip a per comprovar els canvis

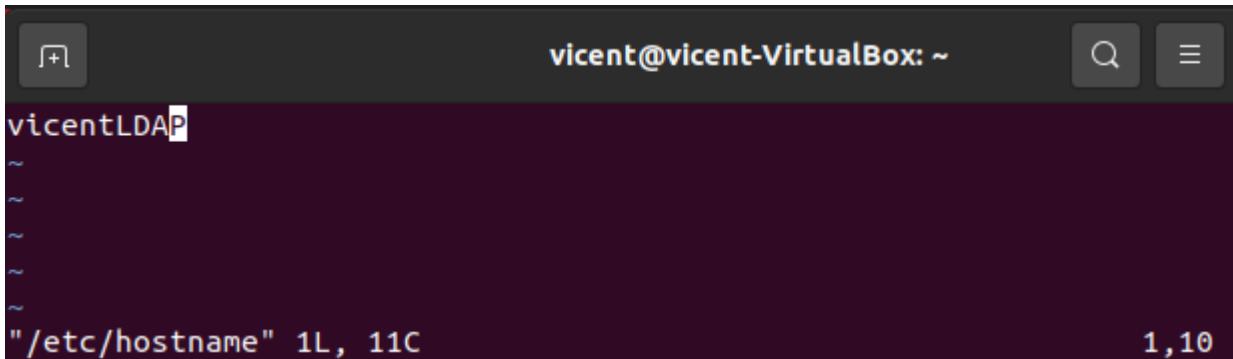
```
ip a
```

(No fa falta fer ús del netplan, podeu configurar la direcció a l'entorn gràfic)

```
vicent@vicent-VirtualBox:~$ ip a
1: lo: <LOOPBACK,UP,LOWER_UP> mtu 65536 qdisc noqueue state UNKNOWN group default qlen 1000
    link/loopback 00:00:00:00:00:00 brd 00:00:00:00:00:00
    inet 127.0.0.1/8 scope host lo
        valid_lft forever preferred_lft forever
    inet6 ::1/128 scope host
        valid_lft forever preferred_lft forever
Archivos
2: enp0s3: <BROADCAST,MULTICAST,UP,LOWER_UP> mtu 1500 qdisc fq_codel state UP group default qlen 1000
    link/ether 08:00:27:d0:26:9c brd ff:ff:ff:ff:ff:ff
    inet 10.0.2.15/24 brd 10.0.2.255 scope global dynamic noprefixroute enp0s3
        valid_lft 86221sec preferred_lft 86221sec
    inet6 fe80::179b:51ae:6e84:488b/64 scope link noprefixroute
        valid_lft forever preferred_lft forever
3: enp0s8: <BROADCAST,MULTICAST,UP,LOWER_UP> mtu 1500 qdisc fq_codel state UP group default qlen 1000
    link/ether 08:00:27:69:72:b6 brd ff:ff:ff:ff:ff:ff
    inet 192.168.10.1/24 brd 192.168.10.255 scope global noprefixroute enp0s8
        valid_lft forever preferred_lft forever
    inet6 fe80::e3ea:58d0:a7df:7091/64 scope link noprefixroute
        valid_lft forever preferred_lft forever
```

3.1.2 Comprovem el nom de la màquina.

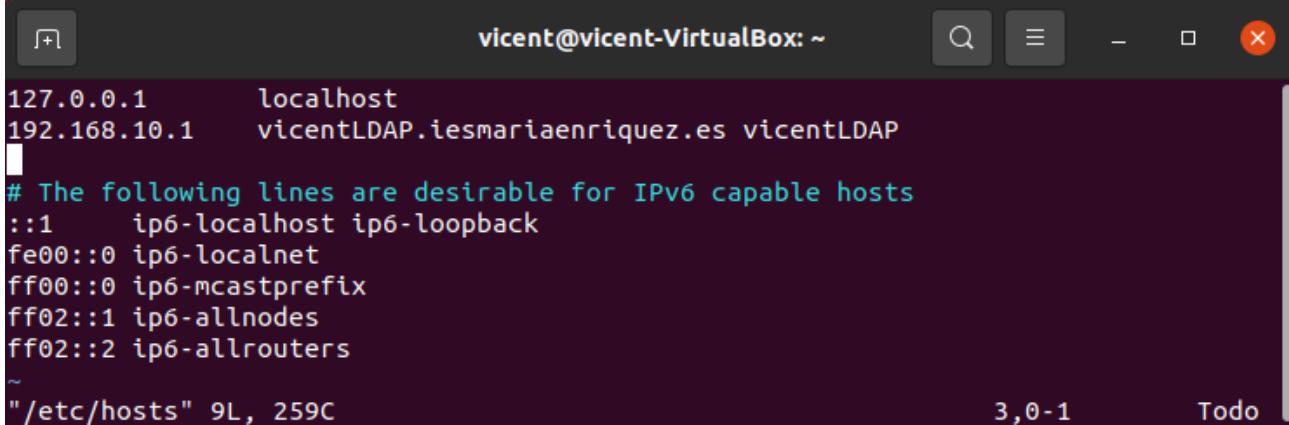
```
sudo vim /etc/hostname
```



```
vicent@vicent-VirtualBox: ~
vicentLDAP
"/etc/hostname" 1L, 11C          1,10
```

```
sudo vim /etc/hosts
```

Hem de modificar un poc el fitxer /etc/hosts per a que la nostra IP estàtica estiga associada al nostre domini.


```
vicent@vicent-VirtualBox: ~
127.0.0.1      localhost
192.168.10.1   vicentLDAP.iesmariaenriquez.es vicentLDAP
# The following lines are desirable for IPv6 capable hosts
::1      ip6-localhost ip6-loopback
fe00::0 ip6-localnet
ff00::0 ip6-mcastprefix
ff02::1 ip6-allnodes
ff02::2 ip6-allrouters
"/etc/hosts" 9L, 259C          3,0-1      Todo
```

Cal reiniciar la màquina per a que els canvis siguin efectius

```
sudo reboot
```

3.1.3 Instal·lar els paquets d'OpenLDAP

Primer que res actualitzem els repositoris de la màquina i apliquem les últimes actualitzacions

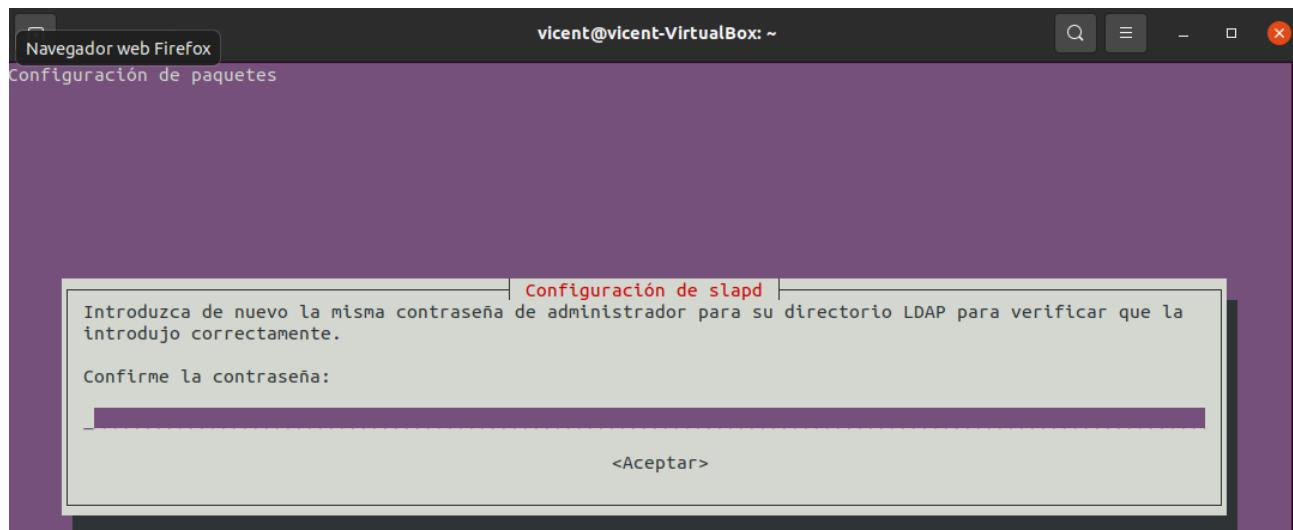
```
sudo apt-get update
```

```
sudo apt-get upgrade
```

Ara sí, instal·lem els paquets de LDAP

```
sudo apt-get install slapd ldap-utils -y
```

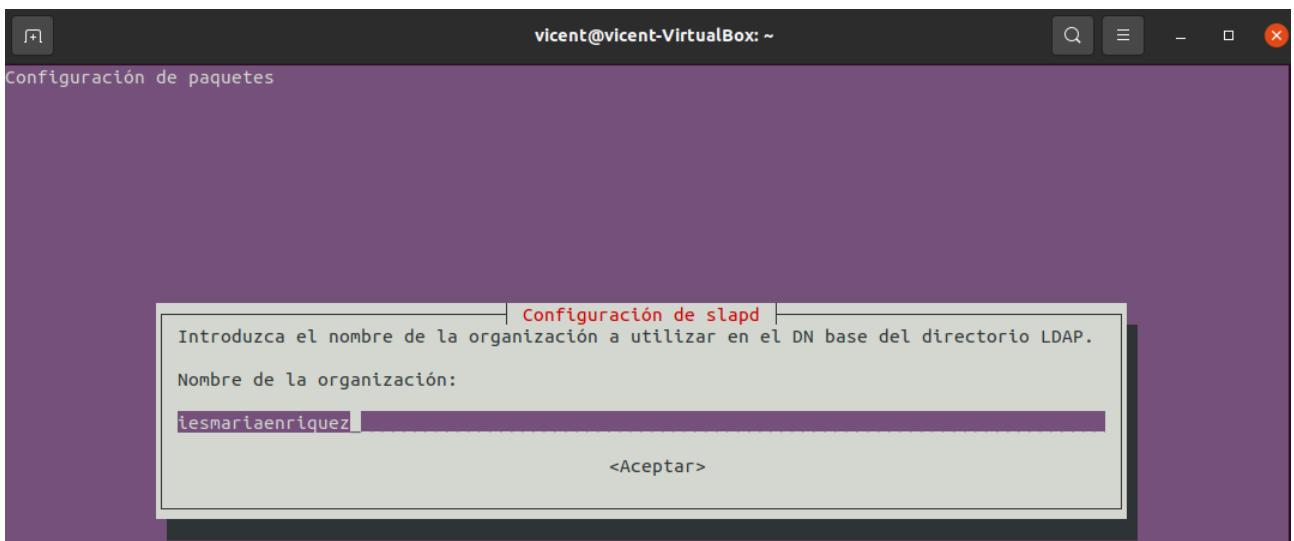
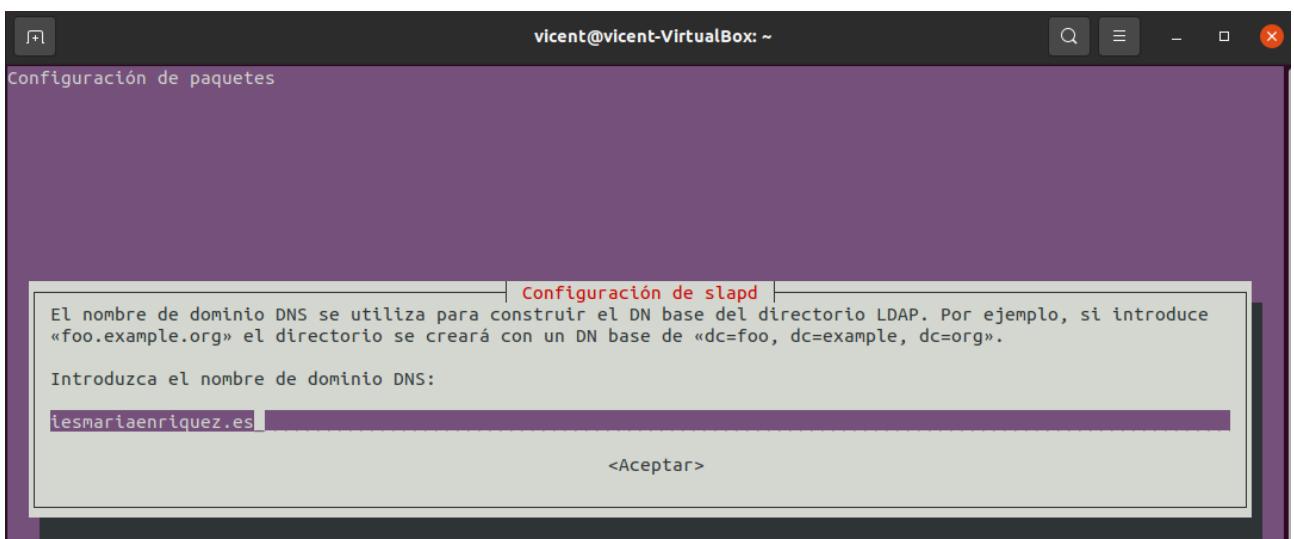
Ens demana la contrasenya que volem utilitzar, a les captures utilitzarem “test1”

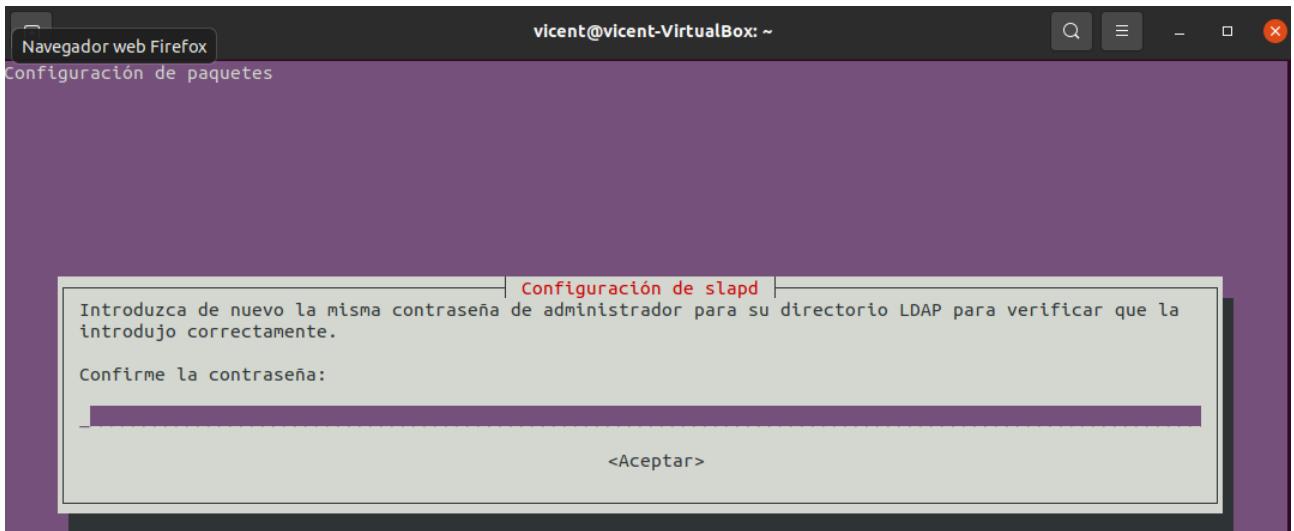

Si no s'inicia l'assistent de configuració podem iniciar-ho nosaltres amb:

```
sudo dpkg-reconfigure slapd
```

- Ens pregunta si volem ometre l'assistent: Seleccionem: **no**
- Ens pregunta la base del nostre domini: En el meu cas: **iesmariaenriquez.es**
- Ens pregunta el nom complet de la nostra empresa. En el meu cas: **iesmariaenriquez**
- Ens pregunta la paraula de pas. En el meu cas: **test1**
- A les següents preguntes podeu deixar l'opció per defecte

Per últim, ens demana que si volem que s'esborre automàticament la DDBB quan fem un "purge" del paquet slapd. Tot depén del que tingam, si som responsables i tenim còpies de seguretat, podem donar-li a "Sí", però si únicament tenim el directori a este equip, ens interessa que no s'esborre.

Comprovem si ha funcionat tot correcte amb l'ordre

```
sudo slappcat
```

- Veiem que la nostra base de domini es `dc=iesmariaenriquez,dc=es`
- Veiem que tenim un objecte **admin**
 - DN: `cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es`
 - RDN: `cn=admin`

```

Creating initial configuration... done.
Creating LDAP directory... done.
vicent@vicent-VirtualBox:~$ sudo slapcat
dn: dc=iesmariaenriquez,dc=es
objectClass: top
objectClass: dcObject
objectClass: organization
o: iesmariaenriquez
dc: iesmariaenriquez
structuralObjectClass: organization
entryUUID: 59eb6534-beb8-103b-888e-f9d2e2074df1
creatorsName: cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es
createTimestamp: 20211011082409Z
entryCSN: 20211011082409.278749Z#000000#000#000000
modifiersName: cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es
modifyTimestamp: 20211011082409Z

dn: cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es
objectClass: simpleSecurityObject
objectClass: organizationalRole
cn: admin
description: LDAP administrator
userPassword:: e1NTSEF9M0QwVVYNzlJRjBTWTZ1RDFLVmtqZEJEZ3o3YjF0K3Y=
structuralObjectClass: organizationalRole
entryUUID: 59ec2fbe-beb8-103b-888f-f9d2e2074df1
creatorsName: cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es
createTimestamp: 20211011082409Z
entryCSN: 20211011082409.283952Z#000000#000#000000
modifiersName: cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es
modifyTimestamp: 20211011082409Z

```

3.1.4 Parada i reinici del servei slapd

Si necessitem reiniciar el servei sense reiniciar la màquina podem fer

```

sudo /etc/init.d/slapd start
sudo /etc/init.d/slapd stop
sudo /etc/init.d/slapd restart

```

3.2 Instal·lació d'eines de gestió de OpenLDAP

Hi ha diverses eines gràfiques que podem utilitzar per gestionar OpenLDAP, les podem fer servir a una màquina client com a una màquina amb rol de servidor. En aquests apunts la farem servir a un Ubuntu Desktop.

Abans de començar anem a revisar la configuració de la targeta de xarxa al client.

Client

Nom de la màquina virtual i de l'equip: cognom_clientLDAP

Usuari principal: client

Contraseña usuari principal: client

Dos targetes de xarxa

NAT --> DHCP

Interna interfície inet --> Manual

Editem la configuració de la segona targeta de xarxa, la de xarxa interna, i li fiquem una IP fixa i la màscara. En el meu cas utilitzaré l'IP 192.168.10.10.

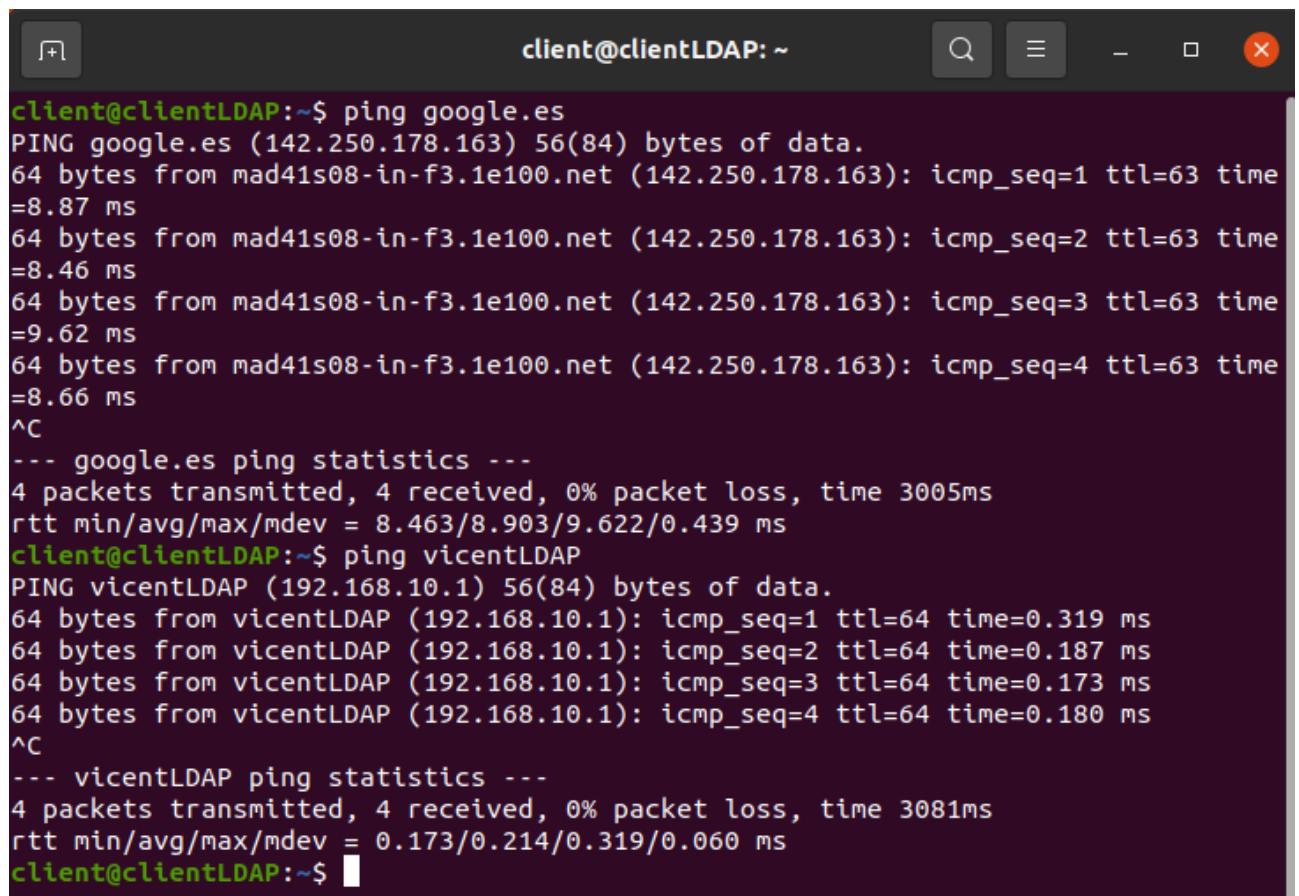

Afegim a “/etc/hosts” el nom i la direcció del nostre servidor LDAP, com és lògic, el nom del vostre servidor no serà el mateix ni tampoc el del client.

```
client@clientLDAP: ~
127.0.0.1      localhost
127.0.1.1      clientLDAP
192.168.10.1   vicentLDAP

# The following lines are desirable for IPv6 capable hosts
::1      ip6-localhost ip6-loopback
fe00::0 ip6-localnet
ff00::0 ip6-mcastprefix
ff02::1 ip6-allnodes
ff02::2 ip6-allrouters
```

Comprovem que podem fer un ping a Google i al nostre servidor. Per comunicar-nos amb el servidor podem utilitzar la IP o el nom del servidor.


```
client@clientLDAP:~$ ping google.es
PING google.es (142.250.178.163) 56(84) bytes of data.
64 bytes from mad41s08-in-f3.1e100.net (142.250.178.163): icmp_seq=1 ttl=63 time
=8.87 ms
64 bytes from mad41s08-in-f3.1e100.net (142.250.178.163): icmp_seq=2 ttl=63 time
=8.46 ms
64 bytes from mad41s08-in-f3.1e100.net (142.250.178.163): icmp_seq=3 ttl=63 time
=9.62 ms
64 bytes from mad41s08-in-f3.1e100.net (142.250.178.163): icmp_seq=4 ttl=63 time
=8.66 ms
^C
--- google.es ping statistics ---
4 packets transmitted, 4 received, 0% packet loss, time 3005ms
rtt min/avg/max/mdev = 8.463/8.903/9.622/0.439 ms
client@clientLDAP:~$ ping vicentLDAP
PING vicentLDAP (192.168.10.1) 56(84) bytes of data.
64 bytes from vicentLDAP (192.168.10.1): icmp_seq=1 ttl=64 time=0.319 ms
64 bytes from vicentLDAP (192.168.10.1): icmp_seq=2 ttl=64 time=0.187 ms
64 bytes from vicentLDAP (192.168.10.1): icmp_seq=3 ttl=64 time=0.173 ms
64 bytes from vicentLDAP (192.168.10.1): icmp_seq=4 ttl=64 time=0.180 ms
^C
--- vicentLDAP ping statistics ---
4 packets transmitted, 4 received, 0% packet loss, time 3081ms
rtt min/avg/max/mdev = 0.173/0.214/0.319/0.060 ms
client@clientLDAP:~$
```

Ara ja podem començar a treballar.

Existeixen varies aplicacions gràfiques per a facilitar la gestió d'LDAP: phpLDAPadmin, JXplorer Apache Directory Studio.

La primera ofereix des d'un entorn web la possibilitat d'explorar la base de dades LDAP, els objectClass, els seus atributs, etc. Importar/exportar elements, etc.

El segon i tercer és un entorn basat en Java, molt més complet, però també més lent. Veurem aquest segon.

3.2.1 Jxplorer

Per utilitzar el programa necessitem tindre l'entorn de Java instal·lat. Revisem si Java s'ha instal·lat anteriorment:

```
java -version
```

Si no està instal·lat, l'instal·lem

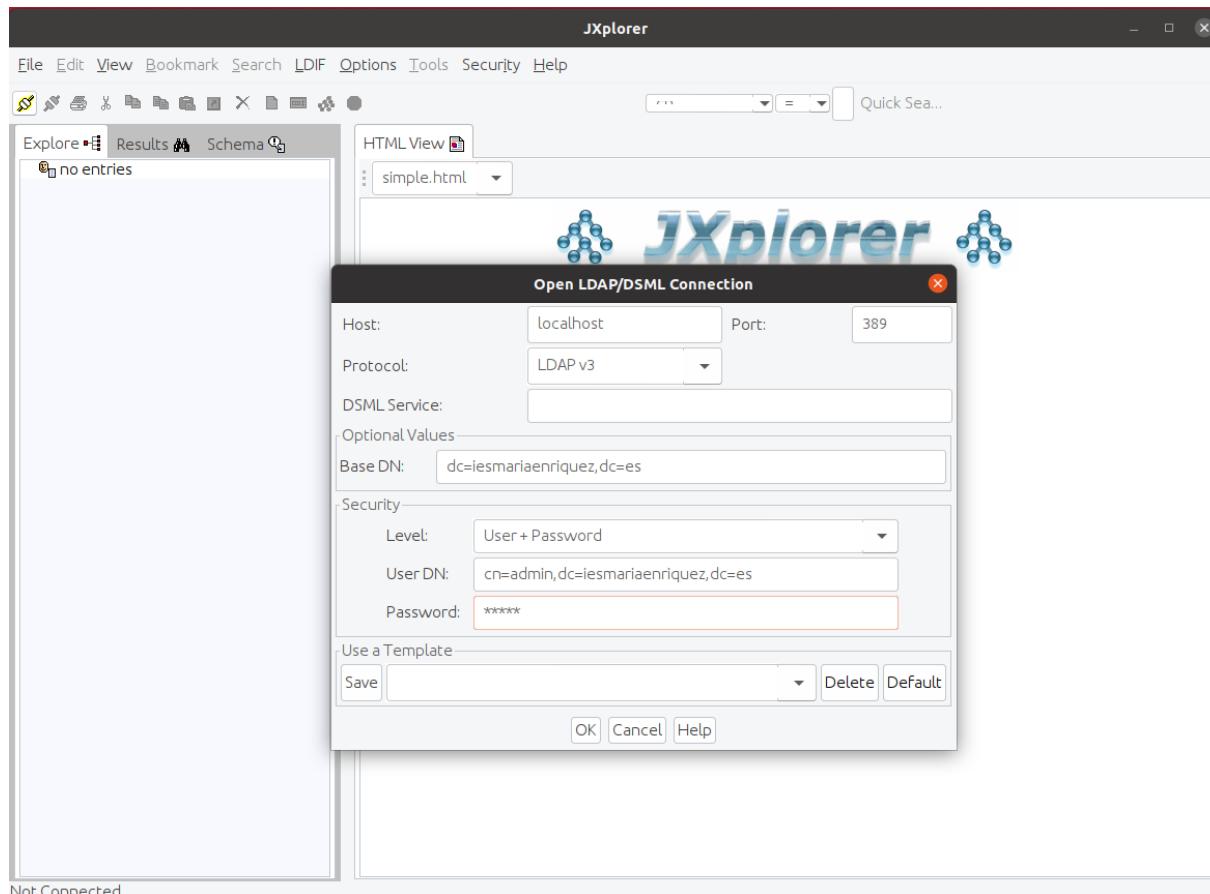
```
sudo apt install openjdk-11-jdk
```

Ara ja si podem instal·lar el programa Jxplorer

```
sudo apt install jxplorer
```

Iniciem el programa. Un cop engegat, la icona Connectar ens mostrarà la següent pantalla on configurarem els paràmetres de la connexió.

Important: El client executarà jxplorer, però haurà de connectar amb el servidor ldap. Si aquest és a la mateixa màquina, la IP a especificar serà 127.0.0.1 o localhost. Si el servidor es troba en una altra màquina (habitual), caldrà indicar la seva IP o afegir el nom al fitxer /etc/hosts

Si seleccionem la pestanya **schema** podrem veure (i fins i tot editar, tot i que no es recomana) tots els objectes i atributs del nostre directori LDAP.

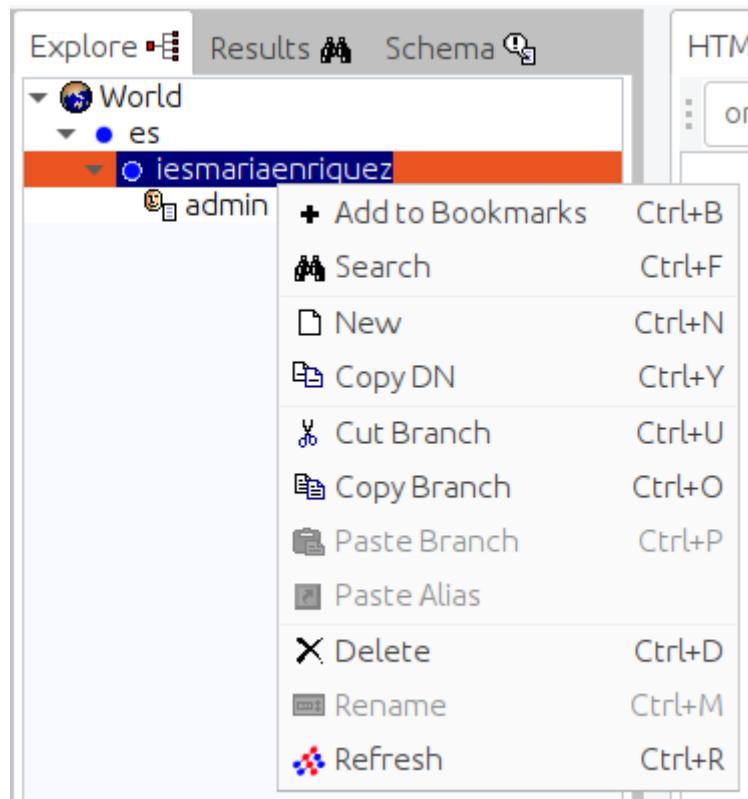
La pestanya **Results** servirà per a fer recerques. Inicialment tenim el directori buit, i per tant no trobarem res.

3.2.1.1 Creació de les unitats organitzatives (ou)

Ja que el nostre directori, en pràctiques posteriors, emmagatzemarà usuaris i grups, anem a crear dos unitats organitzatives anomenades "*users*" i "*groups*" que ens serviran per a organitzar els usuaris i grups per separat.

Dins de la unitat organitzativa "*users*" crearem tots els usuaris del sistema. Dins de la unitat organitzativa "*groups*" crearem tots els grups del sistema.

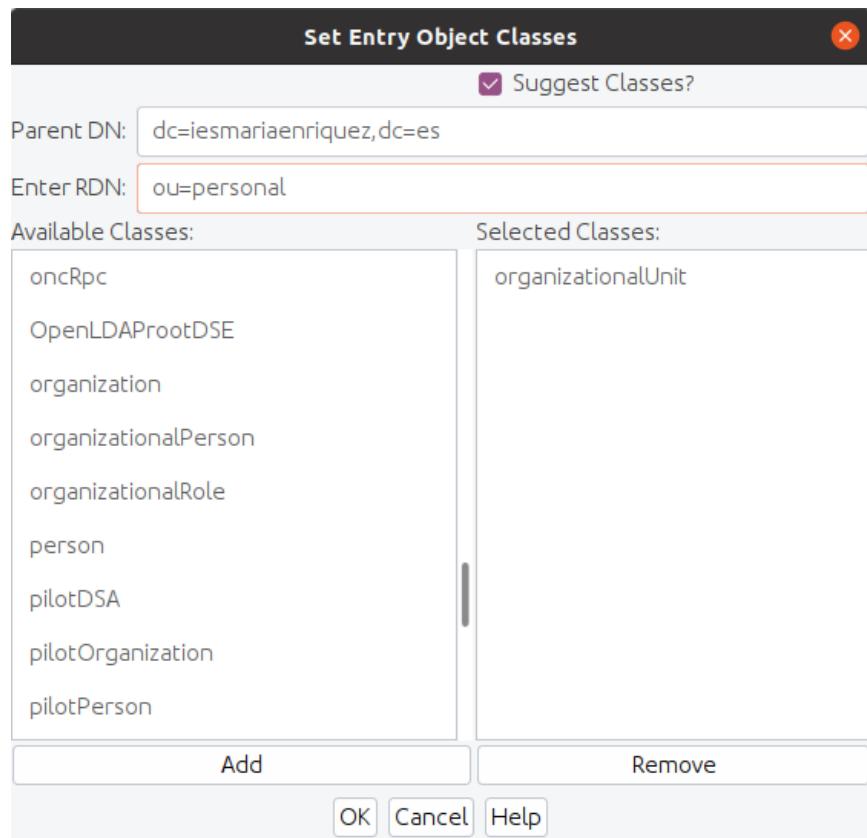
Per a crear una unitat organitzativa dins la nostra organització, farem clic amb el botó dret sobre l'organització "empresa" i al menú contextual elegirem 'New':

Ens apareixerà la finestra "Set Entry Object Classes". Hi podrem triar els "tipus" que tindrà el nostre nou element. Com es tracta d'una unitat organitzativa (**ou**) hem de seleccionar el tipus **organizationalUnit** a la llista de l'esquerra i prémer el botó afegir (Add).

Els altres dos tipus que apareixen per defecte (**organizationalRole** i **simpleSecurityObjet**) no els necessitarem, per tant podem seleccionar de la llista de la dreta i prémer el botó treure (remove).

A la casella "Enter RDN" (introduir Nom Distingit Relatiu) hem de posar el nom del nostre element. Escriurem **ou = users**.

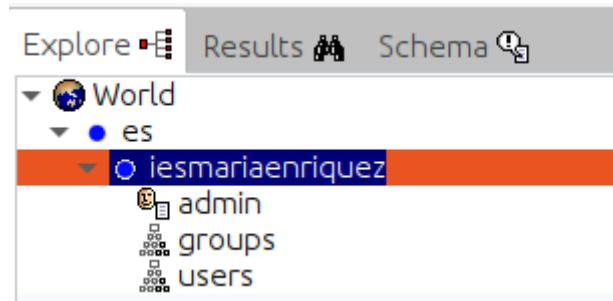
Estarem en la situació de la següent figura:

attribute type	value
objectClass	organizationalUnit
objectClass	top
ou	personal
businessCategory	
description	
destinationIndicator	
facsimileTelephoneNumber	
internationalISDNNumber	
l	
physicalDeliveryOfficeName	
postalAddress	
postalCode	
postOfficeBox	
preferredDeliveryMethod	
registeredAddress	
searchGuide	
seeAlso	
st	
street	
telephoneNumber	
teletexTerminalIdentifier	
telexNumber	
userPassword	
x121Address	

A la part de la dreta podrem acabar d'emplenar els atributs de la nostra nova entrada i al finalitzar prémer **Submit**.

Fem el mateix per a “groups”.

I acabarem amb una estructura com la següent:

3.2.1.2 Afegir usuaris i grups

Ara només ens queda crear els usuaris i els grups, cadascun dintre de la seva pròpia unitat organitzativa.

Seguirem un esquema com el següent:

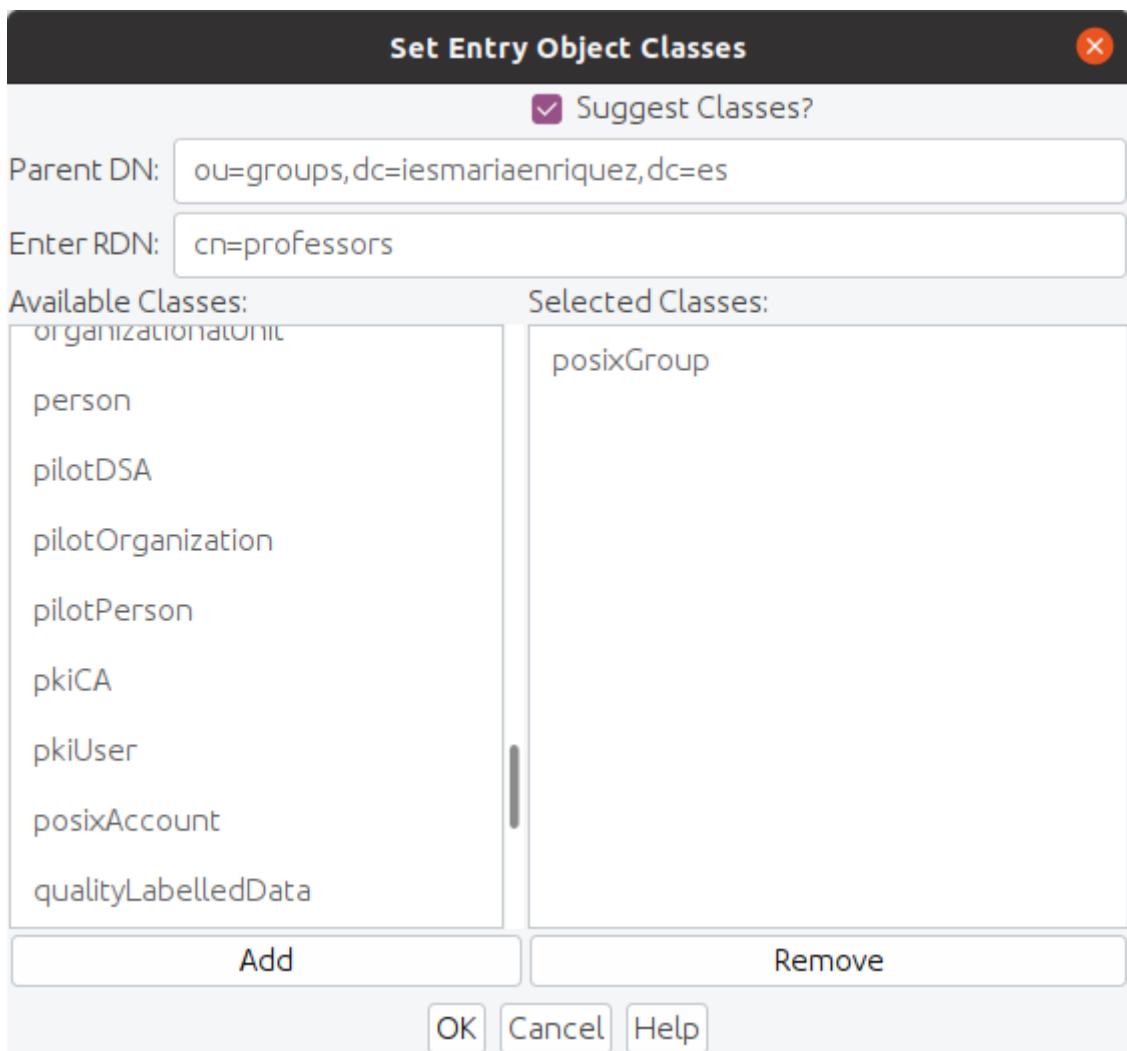
- professorat (gidNumber=10001)
- alumnes (gidNumber=10002)

Dintre de la ou “users” crearem els següents usuaris:

- elteunom(uidNumber=10001, professor)
- carlosPerez (uidNumber=10002, professor)
- josepPeiro(uidNumber=10003, professor)
- cristinaDeArmas (uidNumber=10004, alumne)
- andreuMas (uidNumber=10005, alumne)

Per a crear els grups, farem clic amb el dret a la unitat organitzativa “groups” i igual que abans farem clic a “New”. El nostre nou element serà un nou grup POSIX, per tant hem d’afegir el tipus “posixGroup” de la llista de l’esquerra.

El nom (RDN) serà **professors**, per tant hem d'escriure 'cn = **professors**' (cn = Common Name - Nom Comú):

A continuació emplenem el gid corresponent a mà:

JXplorer -

File Edit View Bookmark Search LDIF Options Tools Security Help

Quick Sea...

Explore Results Schema

World

- es
 - iesmariaenriquez
 - admin
 - groups
 - users**

Table Editor

attribute type	value
cn	professors
gidNumber	1001
objectClass	posixGroup
objectClass	top
description	
memberUid	
userPassword	

Premem submit.

A continuació fem el mateix per al grup Alumnes.

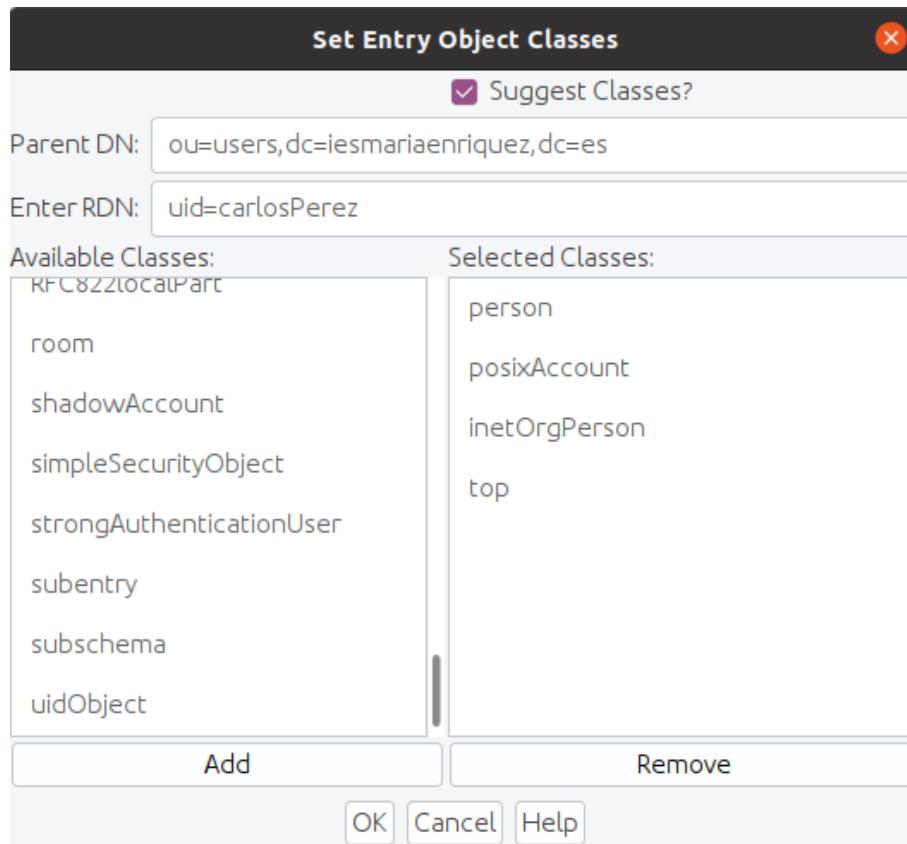
The screenshot shows the JXplorer interface. On the left, the LDAP tree view shows a structure like 'World > es > iesmariaenriquez > admin > groups'. The 'groups' node is selected and highlighted in orange. On the right, the 'Table Editor' pane displays attribute-value pairs for an entry. A red arrow points to the 'gidNumber' row, which has a value of '1002'.

attribute type	value
cn	alumnes
gidNumber	1002
objectClass	posixGroup
objectClass	top
description	
memberUid	
userPassword	

Per a crear els usuaris, farem clic amb el dret a la unitat organitzativa “**users**” i igual que abans farem clic a “**New**”. El nostre nou element serà un nou **usuari POSIX**, per tant hem d’afegir el tipus “**posixAccount**” de la llista de l’esquerra.

Però el nostre usuari també serà una persona, per això ens interessa afegir el tipus “**person**” per disposar dels atributs d’aquest tipus (nom, cognoms, ...), a més com serà usuari d’Internet ens interessa afegir també el tipus “**inetOrgPerson**” per poder desar l’e-mail i altres valors.

Com hem dit abans hi ha dos opcions, crear l’usuari en base a l’uid (identificador o login) o amb base el cn (Common Name). Recordeu que aquest valor ha de ser únic. Si el seu nom és Xavier Martínez, podem escriure a la casella RDN ‘uid= xavierGarcia’.

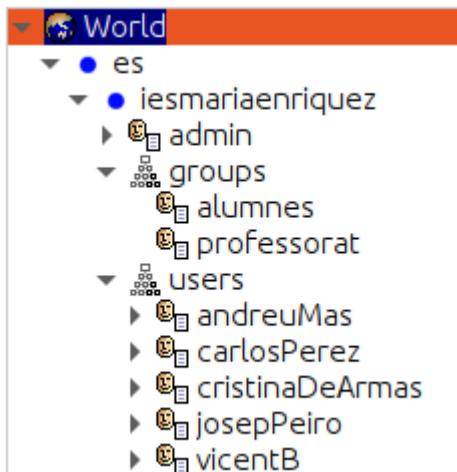
Premem OK i a continuació emplenem els atributs que veus:

Table Editor	
attribute type	value
cn	
gidNumber	
homeDirectory	
objectClass	inetOrgPerson
objectClass	organizationalPerson
objectClass	person
objectClass	posixAccount
objectClass	top
sn	
uid	carlosPerez
uidNumber	
audio	
businessCategory	
carLicense	
departmentNumber	
description	
destinationIndicator	
displayName	
employeeNumber	
employeeType	

Observa que els objectClass que hem indicat, ens indiquen **en negreta tots els atributs** que té el uid=carlosPerez com **obligatoris**, a més, el gidNumber ha de correspondre al grup al qual pertany, i el uidNumber al que li correspon també (no confondre amb el uid, que omplim amb el nom del login).

HTML View		Table Editor
attribute type	value	
cn	Carlos	
gidNumber	10001	
homeDirectory	/home/directoriLdap/carlosPerez	
objectClass	inetOrgPerson	
objectClass	organizationalPerson	
objectClass	person	
objectClass	posixAccount	
objectClass	top	
sn	Perez	
uid	carlosPerez	
uidNumber	10002	
audio		

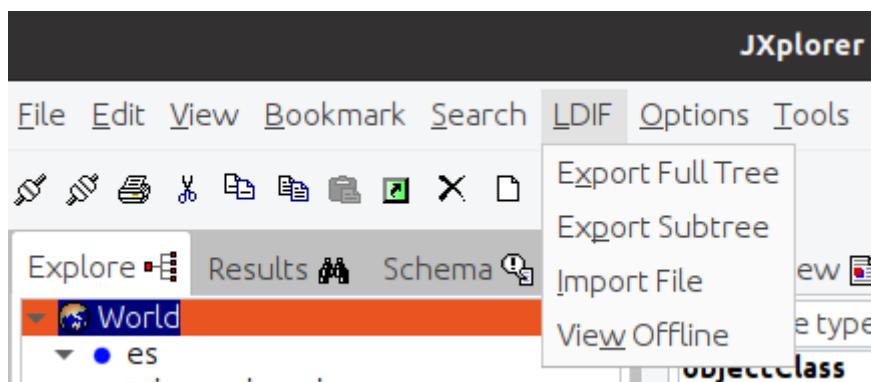
Finalment ens queda una estructura similar a la següent:

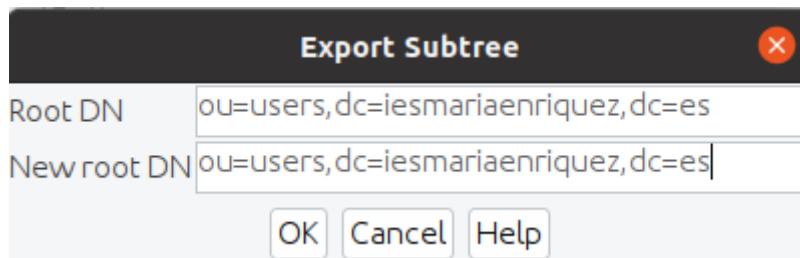
o

3.2.1.3 Importar i exportar fitxers LDIF

Totes les eines gràfiques ens permeten exportar un objecte del nostre directori, o inclús tot l'arbre. Per fer-ho anem al menú LDIF--> Export Subtree o LDIF--> Export Full Tree

A la següent captura veiem un exemple de com exportem el subarbre de la ou 'users' i el fitxer resultant.

El fitxer ldif que ens retorna l'exportació és el següent:

```
client@clientLDAP:~$ cat exportacioUsers.ldif
version: 1
dn: ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
objectClass: organizationalUnit
objectClass: top
ou: users

dn: uid=vicentB,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
objectClass: inetOrgPerson
objectClass: organizationalPerson
objectClass: person
objectClass: posixAccount
objectClass: top
cn: Vicent
gidNumber: 10001
homeDirectory: /home/directoriLdap/vicent
sn: B
uid: vicentB
uidNumber: 10001

dn: uid=andreuMas,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
objectClass: inetOrgPerson
objectClass: organizationalPerson
objectClass: person
objectClass: posixAccount
objectClass: top
cn: Andreu
gidNumber: 10002
homeDirectory: /home/directoriLdap/andreuMas
sn: Mas
uid: andreuMas
uidNumber: 10005

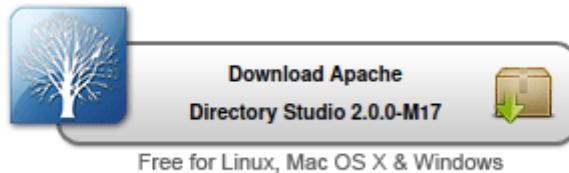
dn: uid=josepPeiro,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
objectClass: inetOrgPerson
objectClass: organizationalPerson
objectClass: person
objectClass: posixAccount
objectClass: top
cn: Josep
gidNumber: 10001
homeDirectory: /home/directoriLdap/josepPeiro
sn: Peiro
uid: josepPeiro
```

3.2.2 Apache Directory Studio

Com alternativa a JXplorer, podeu utilitzar aquesta eina, també necessitem tindre Java instal·lat. Si estem a Linux farem

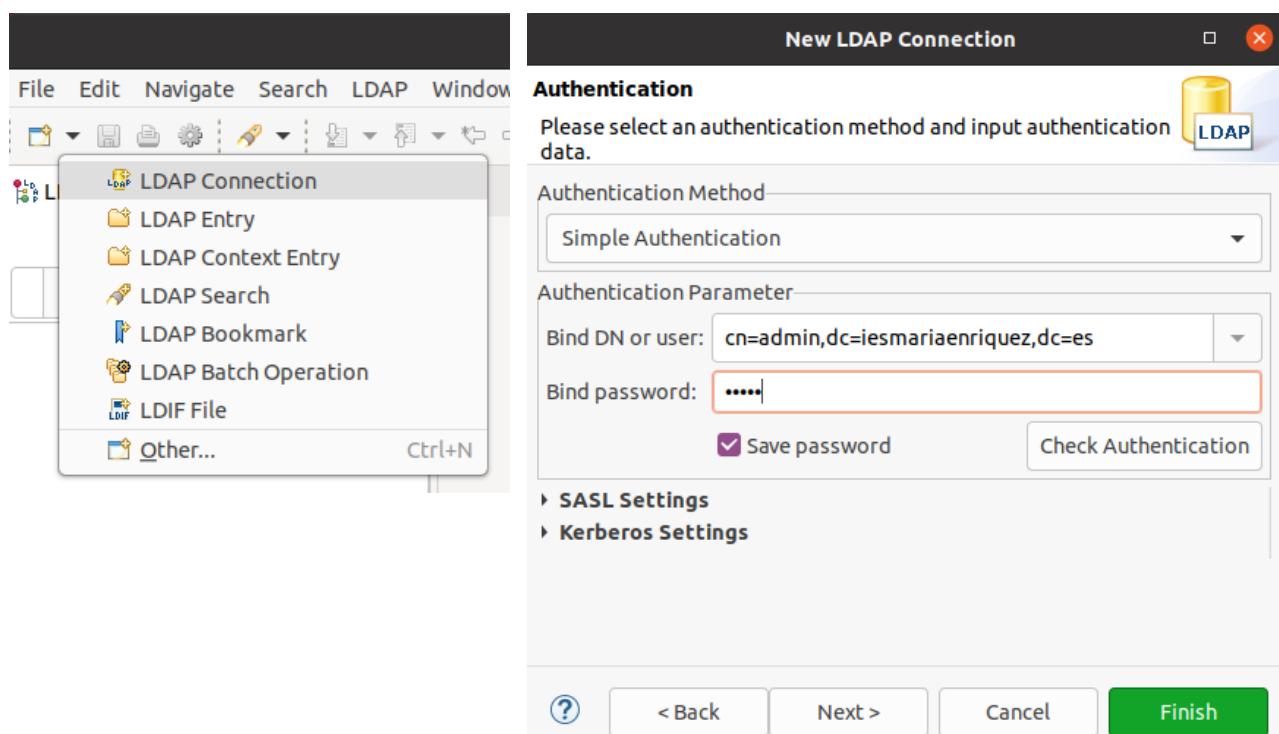
```
apt-get install default-jre
```

Anem a la pàgina de l'aplicació <http://directory.apache.org> i descarreguem el paquet i el descomprimim al directori on volem que estiga desat (allò més lògic seria a /etc). I l'executem.

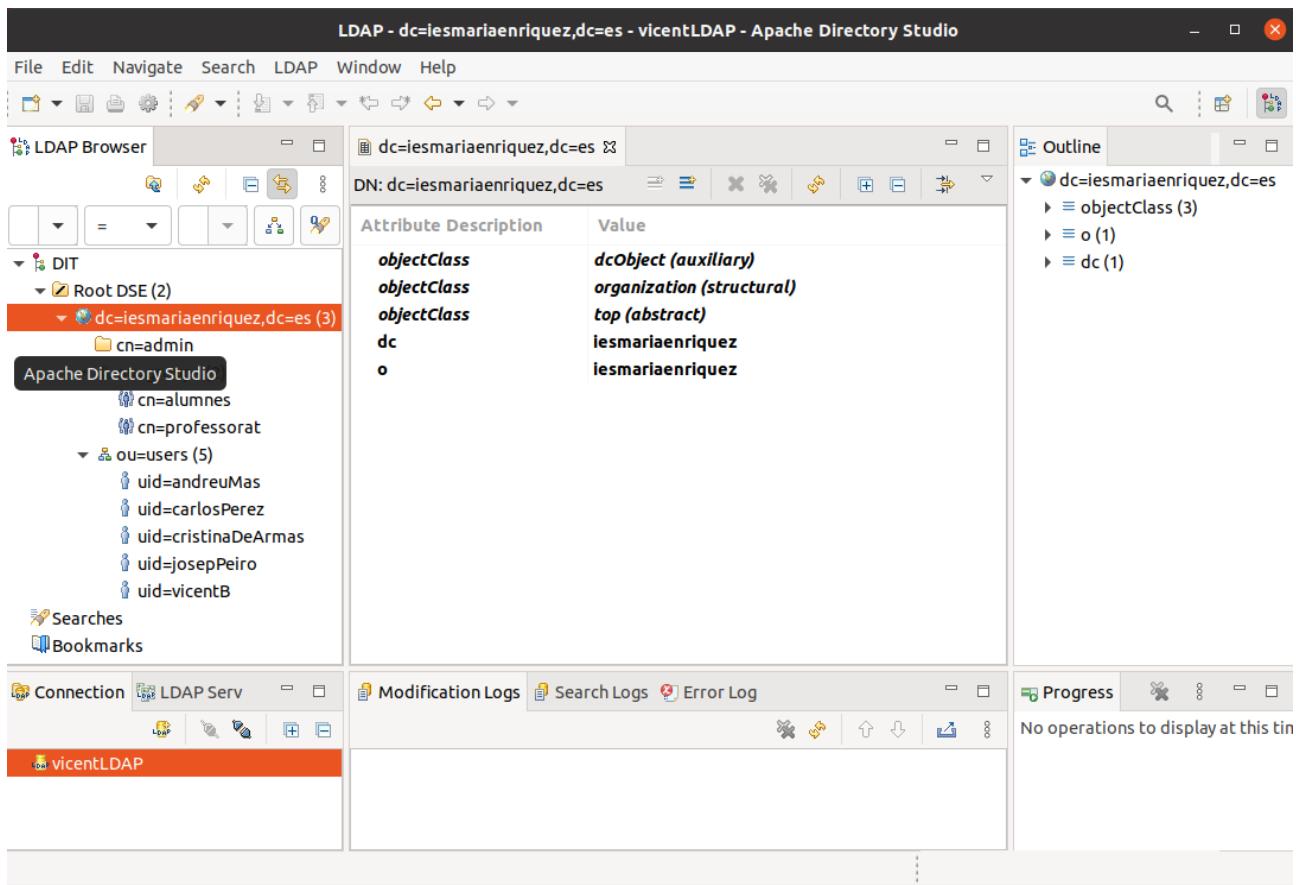
Apache Directory Studio is a complete directory tooling platform intended to be used with any LDAP server however it is particularly designed for use with ApacheDS. It is an Eclipse RCP application, composed of several Eclipse (OSGi) plugins, that can be easily upgraded with additional ones. These plugins can even run within Eclipse itself.

Creem una nova connexió (New LDAP Connection):

Revisem amb "Check Authentication" que les dades introduïdes són correctes.

I connectem, i ja ens apareix a mà esquerra l'estructura que hem creat a LDAP.

En aquesta adreça tenim un xicotet tutorial sobre el seu ús:

<https://sanchezcorbalan.es/administrar-ldap-con-apache-directory-studio/>

RECOMANÉ REVISAR AQUESTA FERRAMENTA, JA QUE TÉ LA PECULIARITAT DE PODER EXTRAURE FITXERS .LDIF DIRECTAMENT QUE ENS PODEN APROFITAR PER MODIFICAR EL NOSTRE LDAP.

3.3 Gestió d'LDAP per consola. Fitxers ldif

Les principals utilitats per línia d'ordres són:

- ldapadd
- ldapmodify
- ldapdelete
- ldapsearch
- ldappasswd
- slapadd (amb fitxers LDIF)
- slapcat (per guardar tot el contingut a un fitxer LDIF per redirecció, com a còpia de seguretat)
- slapindex (per indexar de nou la base de dades)
- slwappaswd (genera contrasenyes amb encriptació)

A continuació anem a vore com fer ús d'elles, encara que en la gran majoria de casos farem ús de l'entorn gràfic, però pot donar-se situacions on no disposem del interface gràfic.

3.3.1 Afegir objectes

La gestió del servei d'LDAP en mode consola es realitza al **servidor** fent ús de fitxers amb extensió ldif.

Creem un nou ou ldif:

```
vim ou.ldif
```

L'emplenem amb el següent contingut:

```
dn: ou=ou_prova,dc=iesmariaenriquez,dc=es
ou: ou_prova
objectClass: organizationalUnit
objectClass: top
```

Queda així:

```
vicent@vicent-VirtualBox:~$ cat entrada.ldif
dn: ou=ou_prova_fitxer,dc=iesmariaenriquez,dc=es
ou: ou_prova_fitxer
objectClass: organizationalUnit
objectClass: top
```

Per afegir l'uo al directori LDAP:

```
ldapadd -x -D 'cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es' -w laContrasenya -f exemple.ldif
```

-x: empra autenticació simple

-D 'cn=admin, dc=iesmariaenriquez,dc=es' : especifica el DN per a autenticar-se (qui va a fer el canvi)

-w pass : password per a l'autenticació simple (si especificuem -W, ens la demanarà a continuació i no cal escriure-la a la línia d'ordres).

-f exemple.ldif: indica el fitxer a importar.

Este format es repeteix a totes les ordres.

On la resposta obtinguda si tot és correcte és:

```
vicent@vicent-VirtualBox:~$ ldapadd -x -D "cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es" -W -f entrada.ldif
Enter LDAP Password:
adding new entry "ou=ou_prova_fitxer,dc=iesmariaenriquez,dc=es"
```

A este exemple podeu veure que he fet ús del paràmetre -W (en majúscula) i per això demana la contrasenya abans de fer cap addició.

Si volem introduir l'usuari des de d'una màquina remota ho faríem:

```
ldapadd -H ldap://192.168.10.1 -x -D 'cn=admin, dc=iesmariaenriquez,dc=es' -w laContrasenya -f exemple.ldif
```

-H: especifiquem la URI (on està ubicat el servei ldap)

Recorda que pots fer **sudo slapcat** per visualitzar el contingut del directori.

3.3.2 Afegir un nou usuari

```
dn: uid=rferando,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
cn: Roger
sn: Ferrando
objectClass: person
objectClass: posixAccount
objectClass: top
uid: rferando
uidNumber: 10010
gidNumber: 10002
homeDirectory: /home/directorildap/rferando
```

```
vicent@vicent-VirtualBox:~$ ldapadd -x -D 'cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es' -W -f adduser.ldif
Enter LDAP Password:
adding new entry "uid=rferando,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es"
```

3.3.3 Modificar entrades/usuaris existents a LDAP

Cal crear un fitxer ldif, com els següents (**compte amb la sintaxi**):

Modifica el sn:

```
dn:uid=rferando,ou=users, dc=iesmariaenriquez,dc=es
changetype: modify
replace: sn
sn: Roger de Camarles
```

Ordre:

```
ldapmodify -x -D 'cn=admin, dc=iesmariaenriquez,dc=es' -w laContrasenya -f modifica_sn.ldif
```

ldapmodify ens permet modificar una entrada al directori LDAP.

```
vicent@vicent-VirtualBox:~$ ldapmodify -x -D 'cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es' -W -f moduser.ldif
Enter LDAP Password:
modifying entry "uid=rferrando,ou=users, dc=iesmariaenriquez,dc=es"
```

I com podem revisar, si comprovem amb “slapcat”, l’última línia és la de l’últim usuari que hem afegit, i revisem el ‘sn’:

```
dn: uid=rferrando,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
cn: Roger
objectClass: person
objectClass: posixAccount
objectClass: top
uid: rferrando
uidNumber: 10010
gidNumber: 10002
homeDirectory: /home/directorildap/rferrando
structuralObjectClass: person
entryUUID: 5b0b18c4-c1f1-103b-9e52-2b358dbdf361
creatorsName: cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es
createTimestamp: 20211015104945Z
sn: Roger de Camarles ←
entryCSN: 20211015110644.023685Z#000000#000#000000
modifiersName: cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es
modifyTimestamp: 20211015110644Z
```

Afegir un sn:

```
dn:uid=rferrando,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
changetype: modify
add: sn
sn: Roger de La Geltru
```

En aquest punt tindrem dos atributs sn.

Intenta esborrar tots els atributs sn: (donarà error ja que sn és un MUST a la classe person i per tant obligatori):

```
dn:uid=rferrando,ou=users, dc=iesmariaenriquez,dc=es
changetype: modify
delete: sn
```

Esborrar només un dels atribut sn (així evitem l’error):

```
dn:uid=rferrando,ou=users, dc=iesmariaenriquez,dc=es
changetype: modify
delete: sn
sn: Roger de Camarles
```

Si per exemple volem afegir una fotografia a qualsevol dels usuaris:

```
dn:uid=rferrando,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
changetype: modify
add: jpegPhoto
jpegPhoto: /tmp/foto.jpg
```

foto.jpg ha de ser una foto en format jpg i ha d'estar al directori que especifiques. No el podem visualitzar amb Jxplorer.

3.3.4 Esborrar entrades/usuaris a LDAP

Ordre:

```
ldapdelete -x -D 'cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es' -w laContrasenya 'uid=rferrando,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es'
```

3.3.5 Canviar la paraula de pase

Ordre:

```
ldappasswd -S -x -D 'cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es' -W 'cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es'
```

-**S**: demana a continuació la nova contrasenya (-s passwd si volem especificar-la a la línia d'ordres).

-**W**: demana la contrasenya a continuació enllloc d'escriure-la a la línia d'ordres

La primera cadena 'cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es' indica l'usuari amb el que gestionem l'operació i la segona, l'usuari al qual canviem de contrasenya).

El següent exemple canvia la paraula de pas per a l'usuari rferrando, ordre:

```
ldappasswd -S -x -D 'cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es' -w laContrasenya 'uid=rferrando,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es'
```

3.3.6 Buscar a LDAP

Ordre:

```
ldapsearch -x -b 'cn=joaquim,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es'
```

Mostrarà tota la informació corresponent a aquesta DN

-**x** autenticació simple

-**b** 'uid=rferrando,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es' : base de la cerca

Ordre:

```
ldapsearch -x -b 'ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es'
```

Ens llistarà la informació de totes les entrades dins la ou=users

Ací l'exemple que estem emprant 'ou=ou_prova_fitxer'

```

vicent@vicent-VirtualBox:~$ ldapsearch -x -b 'ou=ou_prova_fitxer,dc=iesmariaenriquez,dc=es'
'
# extended LDIF
#
# LDAPv3
# base <ou=ou_prova_fitxer,dc=iesmariaenriquez,dc=es> with scope subtree
# filter: (objectclass=*)
# requesting: ALL
#
# ou_prova_fitxer, iesmariaenriquez.es
dn: ou=ou_prova_fitxer,dc=iesmariaenriquez,dc=es
ou: ou_prova_fitxer
objectClass: organizationalUnit
objectClass: top

# search result
search: 2
result: 0 Success

# numResponses: 2
# numEntries: 1

```

Ordre:

```
ldapsearch -x -b 'dc=iesmariaenriquez,dc=es' -LLL '(uid=cristina)'
```

Cerca l'usuari amb uid=cristina

-LLL mostra la informació en format LDIF v1, sense comentaris i sense indicar la versió de LDIF '(uid=cristina)' : el que busquem

Ordre:

```
ldapsearch -x -b 'dc=iesmariaenriquez,dc=es' -LLL '(uid=cristina)' cn sn
```

Mostrarà només el cn i el sn de l'uid "cristina"

Important. Buscar amb variable

Si volem fer una cerca utilitzant una variable de la forma següent **no funcionarà**,

```
ldapsearch -x -b 'dc=iesmariaenriquez,dc=es' -LLL '(cn=$departamento)'
```

Hem de fer-ho amb la següent sintaxis:

```
ldapsearch -x -b 'dc=iesmariaenriquez,dc=es' -LLL "(&(cn=$departamento))"
```

Altres exemples de cerca:

- (mail=*) Totes les entrades que tinguin mail
- (mail=*@*) Totes les entrades que tinguin mail vàlid
- (sn=smith) Cerca per cognom
- (sn=s*) Entrades amb cognom començant per s o S
- (cn=a*i*) Entrades amb una a o una i en qualsevol lloc
- (telephonenumber=*555)
- (objectclass=person) Buscar objectes person

A l'adreça <http://www.zytrax.com/books/ldap/apa/search.html> (anglès) hi ha exemples més complexos

3.3.7 Importar/Exportar fitxers LDIF

Si volem exportar una part del nostre arbre una forma de fer-ho seria

```
ldapsearch -x -b 'ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es' > users.ldif
```

Un altra forma d'exportar seria emprant l'ordre slapcat.

```
slapcat -l users.ldif -s "ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es"
```

Aquesta ordre també inclou més informació de l'objecte, com per exemple createTimeStamp, per la qual cosa si vulguerem importar el fitxer anterior (sense modificar) ens donaria un error de sintaxis.

Per importar objectes al nostre arbre ho faríem amb l'ordre ldapadd, com hem vist anteriorment.

3.3.8 Comprovar que la connexió amb el servidor LDAP és OK

Ordre:

```
ldapwhoami -H ldap://localhost -D "cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es" -W
```

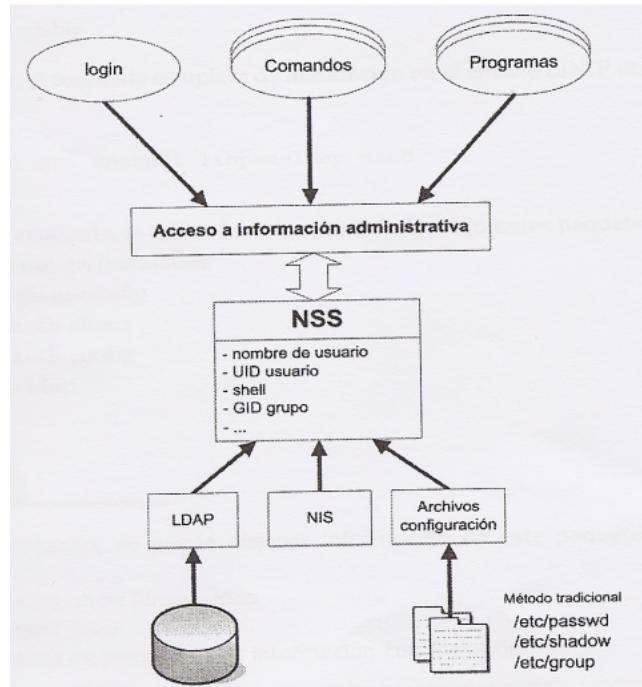
Ens retornarà el mateix DN, cosa que significarà que la connexió amb LDAP ha estat correcta.

4 Autenticació basada en LDAP

4.1 Introducció

Entre les utilitats que havíem comentat abans, una de les més utilitzades del servidor LDAP és **l'autenticació**: per a entrar en un sistema Unix/Linux., per accedir a servidors FTP, per a pàgines web privades, etc.

En aquest apartat començarem a veure com fer que un sistema Linux per a que autentique als usuaris en un servidor LDAP enllot utilitzar els clàssics fitxers /etc/passwd, /etc/group i /etc/shadow. Per fer-ho hem d'instal·lar i configurar els paquets **libpam-ldap** i **libnss-ldap**.

4.2 Llibreries d'autenticació pam-ldap i nss-ldap

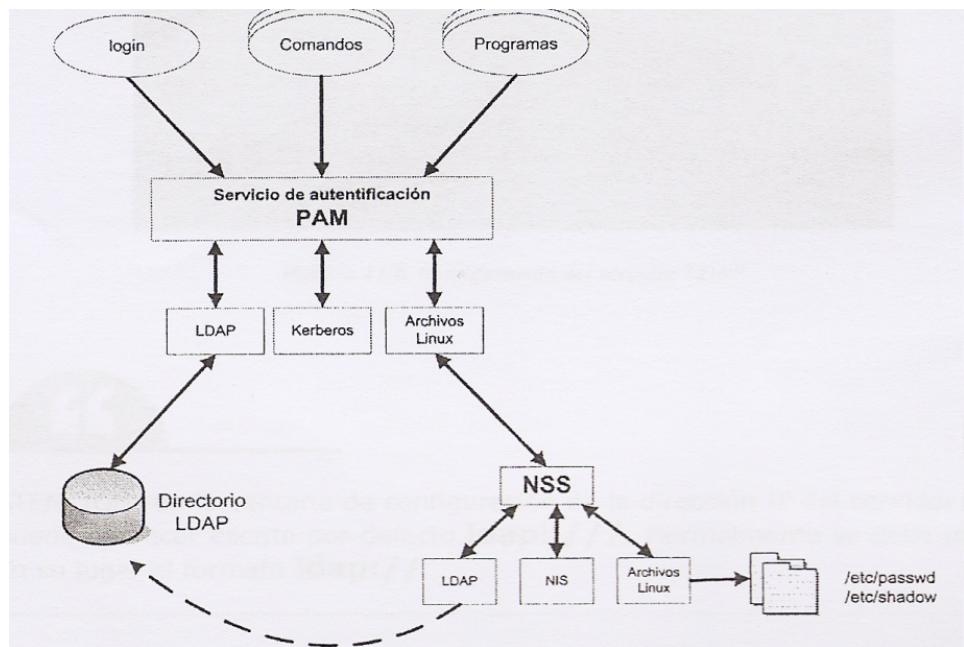
La llibreria **pam-ldap** permet que les aplicacions que utilitzen **PAM (Pluggable Authentication Modules)** per autenticar, puguen fer-ho mitjançant un servidor LDAP. Linux empra aquest mecanisme per a la validació local, per tant ens cal instal·lar aquesta llibreria.

L'arxiu de configuració d'aquesta llibreria és **/etc/ldap.conf**. Hi ha altres aplicacions o serveis que utilitzen PAM per l'autenticació i per tant podrien, gràcies a la llibreria **pam-ldap**, autenticar-se davant un servidor LDAP.

Per especificar el mode d'autenticació de cada servei és necessari configurar els arxius que es troben a la carpeta **/etc/pam.d/**. Al final d'aquest apartat s'indiquen els canvis necessaris en aquests arxius.

La llibreria **nss-ldap** permet que un servidor LDAP suplanti als arxius /etc/passwd, /etc/group i /etc/shadow com a bases de dades del nostre sistema client. El seu arxiu de configuració es troba a **/etc/ldap.conf** (comparteix arxiu de configuració amb la llibreria **pam-ldap**).

Posteriorment haurem de configurar el arxiu que són **/etc/nsswitch.conf** per a que s'utilitze LDAP com a base de dades del sistema en lloc dels arxius passwd, group i shadow.

4.3 Instal·lació i configuració de libpam-ldap i libnss-ldap

Client

Primer que res actualitzem la màquina

```
$ sudo apt update
```

```
$ sudo apt upgrade
```

Ara sí, instal·lem els paquets del client LDAP

```
$ sudo apt install libnss-ldap libpam-ldap ldap-utils -y
```

Començarà el tutorial per a la configuració:

Configuración de paquetes

Configuración de ldap-auth-config

Please enter the URI of the LDAP server to use. This is a string in the form of ldap://<hostname or IP>:<port>/. ldaps:// or ldapi:// can also be used. The port number is optional.

Note: It is usually a good idea to use an IP address because it reduces risks of failure in the event name service problems.

LDAP server Uniform Resource Identifier:

```
ldap://192.168.10.1
```

<Aceptar>

Fixeu-vos que NO és ldapi:/// , hem llevat la "i" i la tercera "/", **ldap://192.168.10.1**

Configuración de paquetes

Configuración de ldap-auth-config

Please enter the distinguished name of the LDAP search base. Many sites use the components of their domain names for this purpose. For example, the domain "example.net" would use "dc=example,dc=net" as the distinguished name of the search base.

Distinguished name of the search base:

```
dc=iesmariaenriquez,dc=es
```

<Aceptar>

A les següent 3 pantalles deixarem les opcions per defecte:

LDAP version: 3

Make local root Database admin: Si
Does the LDAP database require login? No

Configuración de paquetes

```
Configuración de ldap-auth-config
This account will be used when root changes a password.

Note: This account has to be a privileged account.

LDAP account for root:

cn=admin,dc=iesmariaenriquez,dc=es

<Aceptar>
```

LDAP root account password: laContrasenya

La configuració que acabem de fer s'emmagatzema en el fitxer **/etc/ldap.conf** el qual podem modificar manualment. Aquest s'utilitza tant pel servei d'autenticació **PAM** com pel servei de noms **NSS (Name Service Switch)**. Si posteriorment tinguem que canviar aquesta configuració podem editar el fitxer o, més fàcilment, el reconfigurarem amb l'ordre **dpkg-reconfigure ldap-auth-config**.

4.3.1 Configuració de NSS

Client

Per a que el servidor LDAP actue com si es tractara dels arxius **passwd**, **group** i **shadow**, a més d'instal·lar les dos llibreries anteriors, hem d'indicar que s'utilitze LDAP com alternativa per a autenticar usuaris. Per a això modifiquem l'arxiu **/etc/nsswitch.conf**:

```
sudo vim /etc/nsswitch.conf
```

Únicament cal afegir **ldap** (no cal canviar **compat** per **file** **systemd**). Segons la versió del client en les línies de **passwd**, **group** i **shadow** posarà **files**, **compat** o **files** **systemd**. Els dos paràmetres signifiquen pràcticament el mateix.

```
# /etc/nsswitch.conf
#
# Example configuration of GNU Name Service Switch functionality.
# If you have the `glibc-doc-reference` and `info` packages installed, try:
# `info libc "Name Service Switch"` for information about this file.

passwd:      files  systemd  ldap ←
group:       files  systemd  ldap ←
shadow:      files
gshadow:     files

hosts:        files  mdns4_minimal [NOTFOUND=return] dns
networks:    files

protocols:   db  files
services:    db  files
ethers:      db  files
rpc:         db  files

netgroup:    nis
```

El que estem configurant ací és que en primer lloc busque usuaris, grups i contrasenyes en els fitxers locals i si no els troba busque en LDAP. Respecte a les màquines (hosts) primer les busca en el fitxer local (/etc/hosts) i si no les troba pregunta al DNS.

Compte ací amb el detall, si afegim “ldap” com últim element tant de passwd i group, a l’hora de montar les carpetes, tindrà més prioritat els elements ja existents als usuaris (les carpetes locals de cada usuari del LDAP). Això ens pot portar problemes en el punt “**4.7 Configuració dels perfils mòbils**” quan canviem la ruta del directori de cada usuari.

Actualitzem els canvis reiniciant la màquina o amb la següent ordre (cal instal·lar):

```
$ sudo nss_update db ldap
```

Podem fer una prova de que NSS està funcionant amb l’ordre **getent**:

```
$ getent passwd
```

Aquesta ordre mostrarà per pantalla la informació d’usuaris continguda en l’arxiu */etc/passwd*. Si funciona NSS, a més de la llista d’usuaris locals, afegirà informació dels usuaris creats en el directori LDAP del servidor.

```
carlosPerez:*:10002:10001:Carlos:/home/directoriLdap/carlosPerez:
josepPeiro:*:10003:10001:Josep:/home/directoriLdap/josepPeiro:
cristinaDeArmas:*:10004:10002:Cristina:/home/directoriLdap/cristinaDeArmas:
andreuMas:*:10005:10002:Andreu:/home/directoriLdap/andreuMas:
vicentB:*:10001:10001:Vicent:/home/directoriLdap/vicent:
client@clientLDAP:~$ █
```

Podem consultar el *logs* del sistema referents a validació, */var/log/auth.log*, per comprovar i veure possibles problemes.

4.3.2 Configuració de serveis PAM

Client

Ara el nostre Linux ja estaria preparat per a autenticar-se com a LDAP. Editant els fitxers que hi ha a la carpeta **/etc/pam.d** podem configurar la forma en que s'autentica cadascun dels serveis que requereixen autenticació.

Per a no haver de fer-ho individualment, existeixen uns arxius el nom dels quals comença per “common” i que en molts d'aquests arxius hi fan referència mitjançant una línia @include

- /etc/pam.d/common-auth (per a autenticar-se)
- /etc/pam.d/common-account (per a disposar d'un compte)
- /etc/pam.d/common-session (per a poder iniciar sessió)
- /etc/pam.d/common-password (per a poder canviar la paraula de pas)

Aquest arxius contenen una línia que fa referència a la llibreria pam_unix.so, que correspon a l'autenticació contra els arxius Linux (/etc/passwd, /etc/shadow,etc). Si ens fixem en la línia assenyalada en la captura, veiem que el nostre sistema empra primer les llibreries [pam_ldap.so](#) per a autenticar els usuaris, i després les de Unix. Així, si la autenticació falla provarà amb els arxius Linux. Això ens anirà molt bé ja que permetrà validar-se amb usuaris “locals” en màquines que es puguen validar en serveis LDAP remots.

```
$ sudo vim /etc/pam.d/common-password
```

Anem a la línia 26 i esborrem **use_authok**:

```
# here are the per-package modules (the "Primary" block)
password      [success=2 default=ignore]      pam_unix.so obscure sha512
password      [success=1 user_unknown=ignore default=die]      pam_ldap.so use_authok try_first_pass
# here's the fallback if no module succeeds
        . . .
```

I deu quedar així:

```
# here are the per-package modules (the "Primary" block)
password      [success=2 default=ignore]      pam_unix.so obscure sha512
password      [success=1 user_unknown=ignore default=die]      pam_ldap.so try_first_pass
# here's the fallback if no module succeeds
```


4.3.3 Creació automàtica directoris d'usuari (home)

Client

El mòdul [pam_mkhomedir.so](#) és el que permet crear el directori d'usuari. Umask ens indica amb quins permisos crearem el directori. Els permisos aplicats és el resultat de la resta de 777 - 022 = 755, on 022 és el valor especificat a umask; 755 correspon a rwx r-x r-x

El paràmetre skel ens indica un directori, el contingut del qual, es copiarà al nou directori d'usuari; pots posar-hi el que vulgues, tot es copiarà al nou directori HOME creat.

```
$ sudo vim /etc/pam.d/common-session
```

Baix de **session optional pam_system.so** posem:

“session optional pam_mkhomedir.so skel=/etc/skel umask=077”

```
# and here are more per-package modules (the "Additional" block)
session required          pam_unix.so
session optional           pam_ldap.so
session optional           pam_systemd.so
session optional           pam_mkhomedir.so skel=/etc/skel umask=077
# end of pam-auth-update config
client@clientLDAP:~$ ls -l /home
total 12
drwxr-xr-x 21 client adm    4096 oct 15 20:51 client
drwxr-xr-x  3 root   adm    4096 oct 15 20:46 directoriLdap
drwxr-xr-x 15 vicent vicent 4096 oct 14 07:26 vicent
client@clientLDAP:~$ ls -l /home/directoriLdap/
total 4
drwx----- 4 andreuMas alumnes 4096 oct 15 20:50 andreuMas
client@clientLDAP:~$
```

És una bona pràctica per introduir un fitxer de informació sobre els permisos, o que avise que estan utilitzant el servei LDAP, o el que necessitem.

Com hem ficat umask=077 els permisos que tindran per defecte els directoris /home/usuari seran rwx --- ---

- client i vicent, son usuaris locals, la màscara per defecte és 022 (0022)
- andreuMas és un usuari LDAP, quan vam iniciar sessió per primera volta la màscara era 077

Si volem que els permisos per defecte dels nous directoris /home/usuari siga rwx r-x r-x (els permisos habituals per als nous usuaris a Linux), al fitxer hauríem de ficar umask=022. Per tant, ho deixarem així:

```
# and here are more per-package modules (the "Additional" block)
session required          pam_unix.so
session optional           pam_ldap.so
session optional           pam_systemd.so
session optional           pam_mkhomedir.so skel=/etc/skel umask=022
```

Perquè els permisos queden com cal, podem canviar-los manualment amb “chmod” o bé eliminar la carpeta de l'usuari (cosa que causarà que s'esborren totes les seues dades).

Com podeu vore, els usuaris andreuMas i josepPeiro s'han creat després d'haver fet el canvi del umask, en canvi, carlosPerez manté els permisos del umask antic, cal canviar-los per deixar-los com els d'un usuari comú.

```
vicent@vicentLDAP:~$ ls -l /home/usuariosldap/
total 12
drwxr-xr-x 15 10005 10001 4096 oct 21 08:21 andreuMas
drwx----- 2 10002 10001 4096 oct 21 08:14 carlosPerez
drwxr-xr-x  2 10003 10001 4096 oct 21 08:29 josepPeiro
```

Per finalitzar la configuració i que s'apliquen els canvis del client, reiniciem la màquina:

```
$ reboot
```

Si volem mostrar tots els usuaris dels llocs indicats a *nsswitch.conf*: "compat/files" i "Idap" farem:

```
$ getent passwd
```

4.4 Comprovació de la configuració

Client

Com a part final comprovarem que tot ens funciona correctament. No ho farà a la primera, ja que és fàcil que ens deixem o ens equivoquem en alguna cosa.

Els usuaris que vàrem crear anteriorment encara no tenen contrasenya. Per tant executarem l'ordre “passwd usuari” per a modificar el seu password:

```
$ sudo passwd cmateu
```

```
client@clientLDAP:~$ sudo passwd andreuMas
[sudo] contraseña para client:
New password:
Re-enter new password:
LDAP password information changed for andreuMas
passwd: contraseña actualizada correctamente
client@clientLDAP:~$ █
```

Si aquest pas no dona problemes ja anem pel bon camí. Com que la nostra màquina local no té l'usuari “cmateu” a l'arxiu /etc/passwd, està clar que ldap està intervenint.

També podem comprovar si l'usuari existeix amb l'ordre **finger** (que cal instal·lar):

```
$ finger cmateu
```

```
client@clientLDAP:~$ finger andreuMas
Login: andreuMas                                Name: Andreu
Directory: /home/directoriLdap/andreuMas          Shell: /bin/sh
Never logged in.
No mail.
No Plan.
```

Podem provar a fer l'autenticació directament sobre la consola amb “su”

```
$ su cmateu
```

```
client@clientLDAP:~$ su andreuMas
Contraseña:
$ whoami
andreuMas
$ █
```

Compte, l'autenticació solament funcionarà mitjançant el terminal (o un altre escriptori tty del S.O.), no amb entorn gràfic, això ho veurem més avant.

4.5 Afinant details

Servidor

Com vàrem veure abans, la creació d'un usuari ho podem fer utilitzant l'ordre `ldapadd`. Encabat, si volem podem crear o canviar la contrasenya de l'usuari directament amb `passwd`. Afinarem una poc, fent que la contrasenya ja estigui al fitxer `ldif` que importem al servidor `ldap`.

Partirem del fitxer mostrat anteriorment (canvia les dades de l'usuari si l'usuari roger existeix al teu servidor `ldap`)

Fitxer `usuari.ldif`:

```
dn:cn=roger,ou=users,dc=iesmariaenriquez,dc=es
cn: roger
sn: Roger de Lluria
objectClass: person
objectClass: inetOrgPerson
objectClass: posixAccount
objectClass: top
uid: roger
uidNumber: 1006
gidNumber: 1002
homeDirectory: /home/roger
userPassword: {SSHA}YfQZyQxGHD/qeQX1DSIJaQ==
```

L'atribut `userPassword` conté la contrasenya encriptada. Per a generar aquest valor podem fer-ho amb l'ordre:

```
$ slappasswd
```

```
New password: xxxxx
Re-enter new password: xxxxx
{SSHA}YfQZyQxGHD/qeQX1DSIJaQ==
```

`{SSHA}` Indica el tipus d'encriptació emprada. Amb el paràmetre `-h` podríem triar un altra. Si no el fiquem per defecte agafarà l'encriptació més forta.

```
$ slappwd -h {MD5}
```

Ara només resta introduir l'usuari al directori LDAP:

```
$ ldapadd -x -D 'cn=admin, dc=iesmariaenriquez,dc=es' -w laContrasenya -f usuari.ldif
```

Si volem introduir l'usuari des d'una màquina remota faríem:

```
$ ldapadd -H ldap://192.168.10.1 -x -D 'cn=admin, dc=iesmariaenriquez,dc=es' -w laContrasenya -f
usuari.ldif
```

4.6 Configuració per iniciar sessió en entorn gràfic

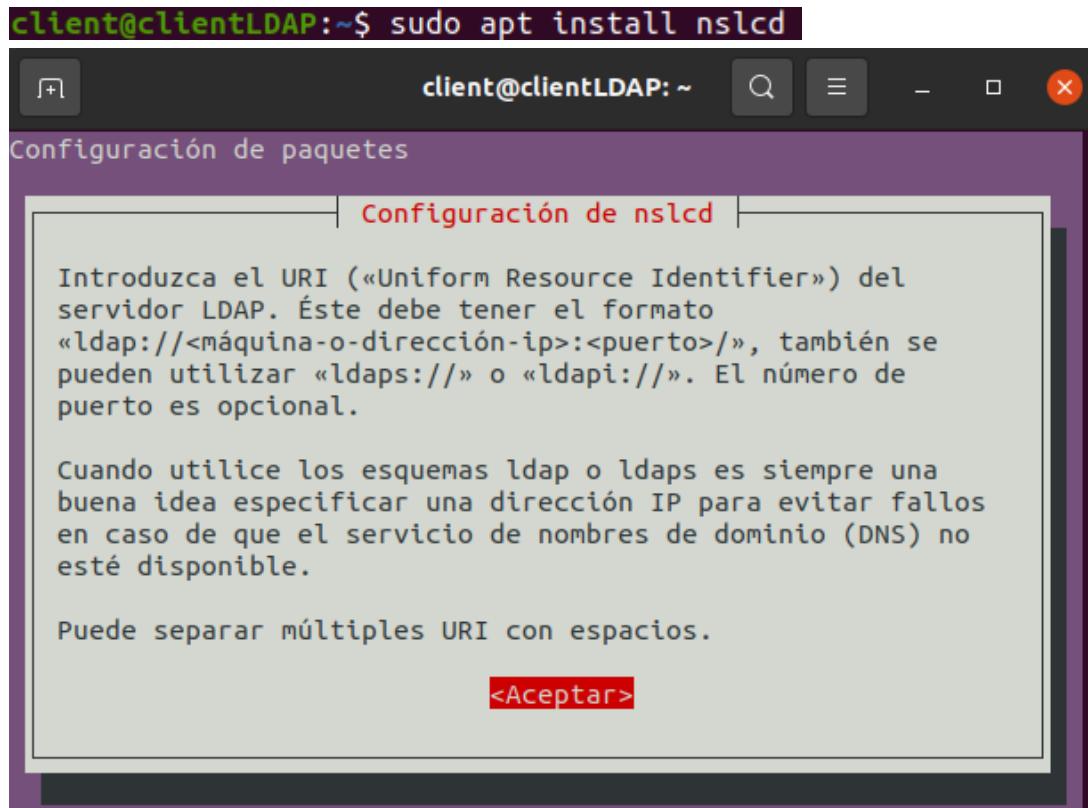
Client

Partint que ja tenim el servei funcionant i que des del client podem iniciar sessió mitjançant el terminal, solament ens queda configurar l'inici de sessió amb GUI (entorn gràfic), aquest pas es fa al final de tot el procediment perquè detecte automàticament la configuració del servei slapd.

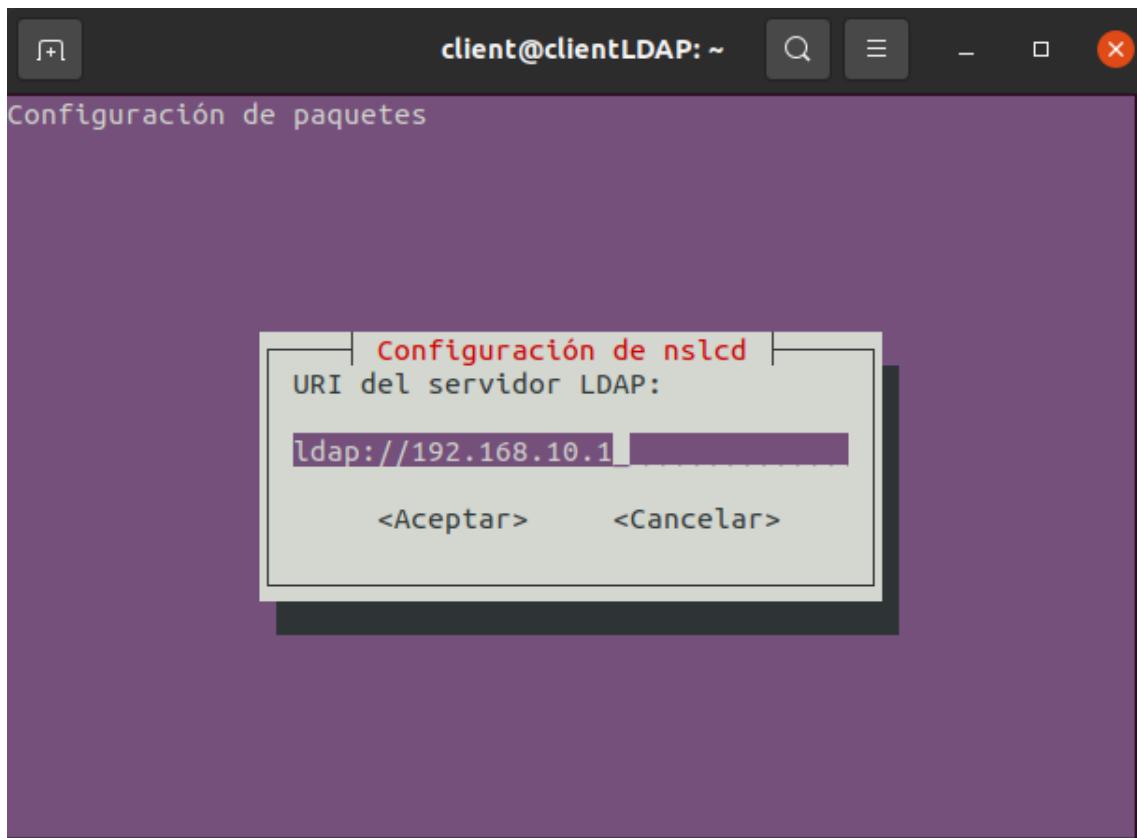
Nomes cal instal·lar el paquet nslcd

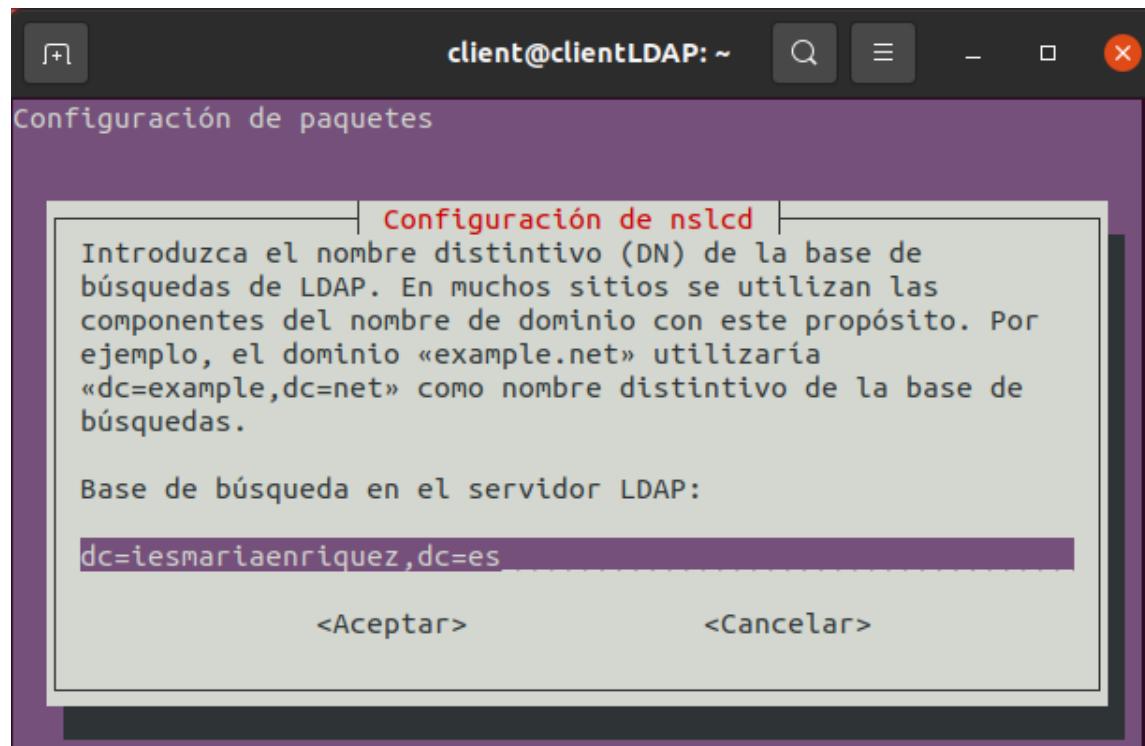
```
$ sudo apt install nslcd
```

Este ens mostrarà un assistent d'instal·lació similar als paquets del punt 4.3 libpam-ldap i libnss-ldap, al qual hem de seguir els passos i automàticament s'activarà l'accés mitjançant l'entorn gràfic.

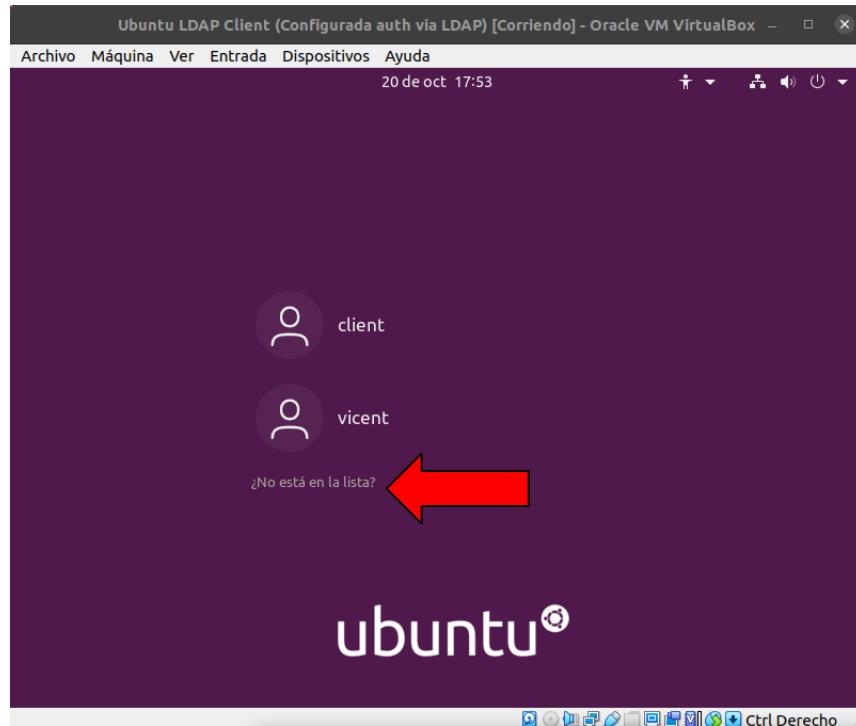
Si tota la configuració que hem introduït a la configuració del client als punts anteriors és correcta, els camps ens apareixen autocompletats, només cal revisar que les dades siguen les correctes i seguir el assistent.

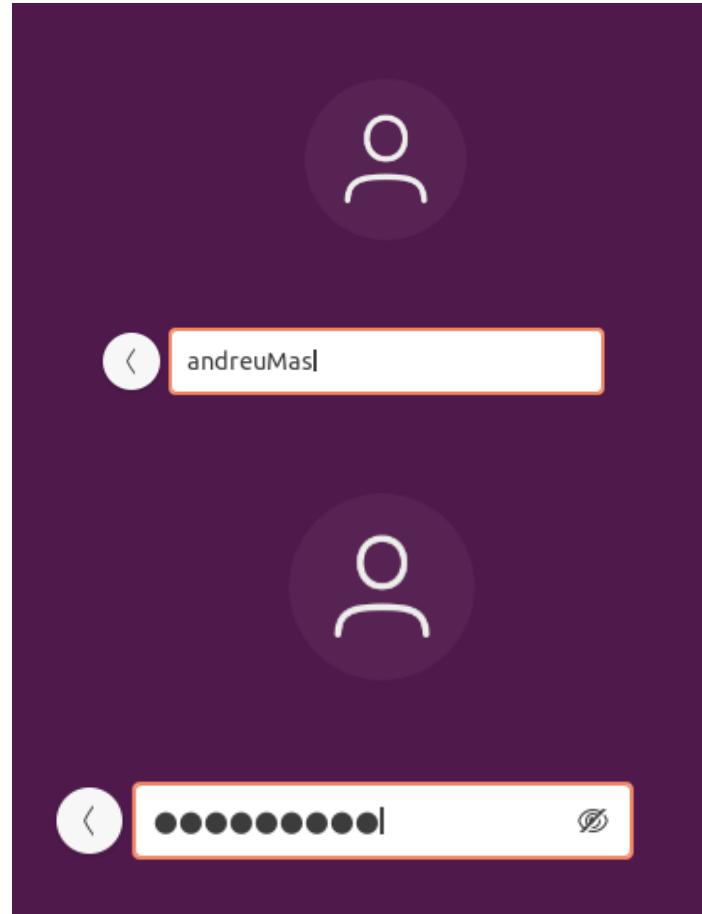

Una vegada instal·lat només cal reiniciar la màquina perquè s'apliquen els canvis i intentar accedir des del menú “log in”, mitjançant l’opció “No està a la llista?”:

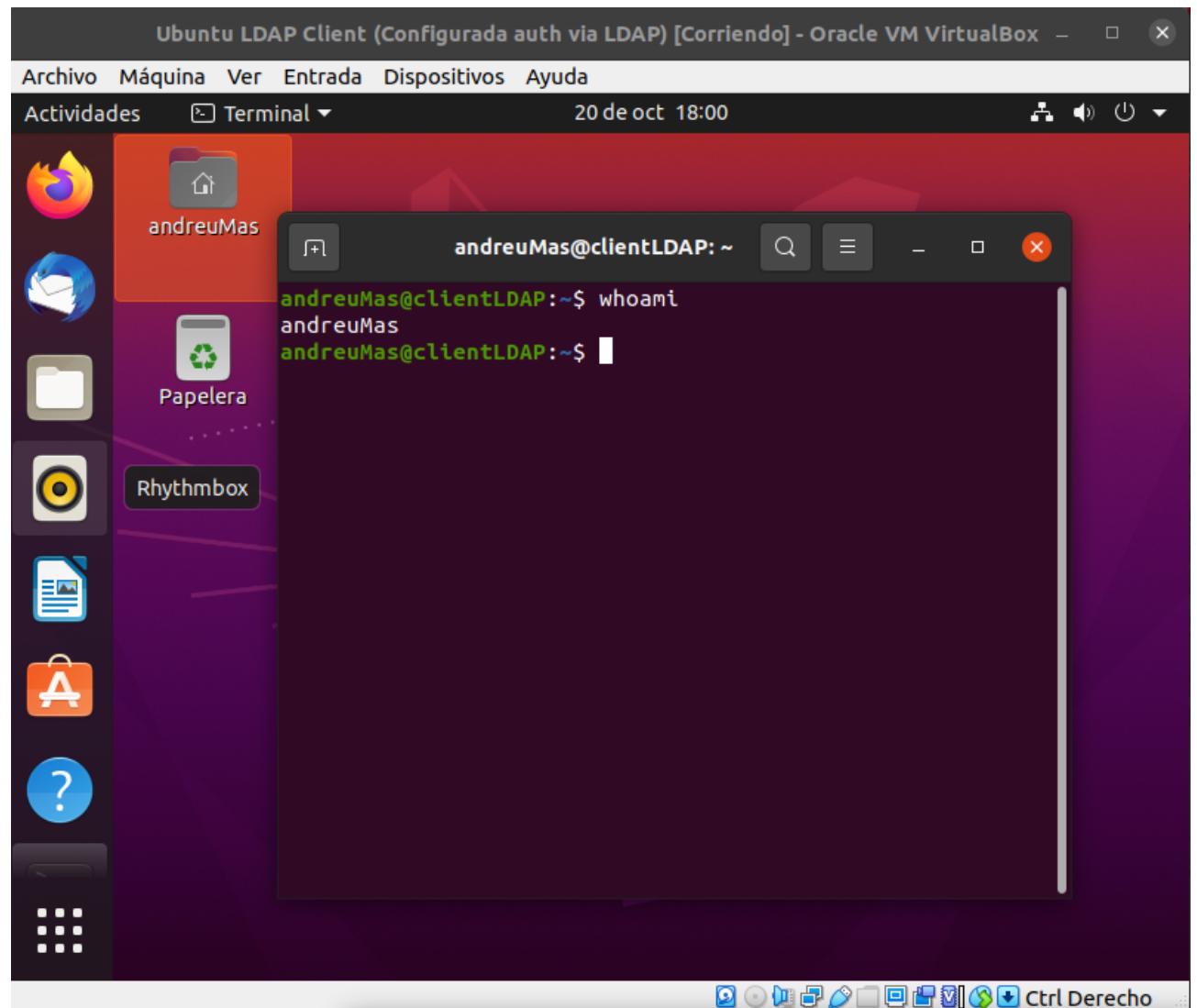
COMPTE: Si mai s’ha fet “login” a l’usuari que aneu a provar, reviseu que apareix per pantalla el procés de creació del directori.

Introduïm les dades manualment:

Això farà el procés de login i si tot està correcte ens mostrarà l'escriptori final de l'usuari mitjançant l'autenticació per LDAP.

4.7 Configuració dels perfils mòbils

Ja tenim configurat el directori LDAP de manera que des de qualsevol client puc iniciar sessió amb qualsevol usuari del directori. Però, la seua carpeta personal (que inclou el seu perfil i les seues dades) es crea en cada màquina client, la qual cosa és un problema si l'usuari no té un únic ordinador client assignat (cosa que passa normalment a les aules).

El que anem a preparar és coneix com perfils mòbils, i el que implica és que els usuaris tindran tots els seus fitxers estiguen a la màquina que estiguen.

Servidor

Per fer això, el següent pas és fer la configuració perquè les carpetes personals dels usuaris mòbils s'allotgen en el servidor directament i es munten automàticament en els clients al iniciar sessió. Els passos a fer són:

- Crear una carpeta en el servidor on emmagatzemar els homes dels usuaris mòbils i compartir-la amb NFS (Network File System) amb permisos de lectura i escriptura per a tots els clients. Aquesta carpeta potser el /home (però estarem exportant també les carpetes dels *usuaris locals* del servidor i això no ens interessa) o qualsevol altra, per exemple, **/home/usuarisldap**
- Compartir el directori que conté els directoris personals dels clients mòbils, mitjançant el servei NFS, per això cal instal·lar el paquet NFS:

```
$ sudo apt install nfs-kernel-server
```

Una vegada fet això, cal afegir que es compartisca en xarxa el directori “/home/usuarisldap” amb el servei NFS, per tant, modifiquem el fitxer **/etc(exports** i cal afegir la següent línia:

```
/home/usuarisldap *(rw,sync,no_root_squash,no_subtree_check)
```

La qual aplica els permisos de escritura i lectura, la sincronització de fitxers, que l'usuari root del client puga muntar com a root en el directori compartit i desactiva que es revise els fitxers exportats des de l'altra màquina (per evitar problemes a la sincronització).

I reiniciem la màquina del servidor, la part del servidor ja la tenim preparada.

* Si voleu més informació sobre nfs i exports, reviseu els següents [NFS](#) i [/etc\(exports](#)

Client

Ara anem a treballar amb el client, cal crear una carpeta que contingrà els continguts que es guarden de cada usuari al serverLDAP.

Per fer-ho fàcil, anem a crearla a la mateixa ubicació “/home/usuarisldap” i li donem permisos complets al directori “chmod 777” el que ve a ser “drwxrwxrwx”.

Fet això, anem a montar mitjançant el fitxer “/etc/fstab”, que la carpeta ubicada al servidor es muntarà de forma automàtica en el arranc del sistema al nostre directori local.

Cal instal·lar el paquet “**nfs-common**” perquè el fstab monte correctament el directori allotjat al servidor, si no, voreu com no funciona, accedireu a /home/usuarisldap i dins sols tindreu els documents locals (no cap).

Per tant, com que tenim el servidor amb la IP: 192.168.10.1 i la carpeta està ubicada a /home/usuarisldap, anem a afegir la següent línia al fitxer /etc/fstab on bàsicament indiquem que la carpeta “/home/usuarisldap” de l'equip remot amb IP 192.168.10.1, es montarà a la carpeta local “/home/usuarisldap”:

```
192.168.10.1:/home/usuarisldap /home/usuarisldap nfs auto,noatime,nolock,bg,nfsvers=3,  
intr,tcp,actimeo=1800 0 0
```

Quedaria així:

```
192.168.10.1:/home/usuarisldap /home/usuarisldap nfs auto,noatime,nolock,bg,nfsvers=3,intr,  
tcp,actimeo=1800 0 0
```

I per últim, cal que actualitzem a cadascun dels usuaris, la ruta del seu propi directori perquè coincidís amb la carpeta mòbil. Per això, podem fer-ho fàcilment amb l'entorn gràfic, però és un procés lent anar d'un en un.

On tindriem:

homeDirectory	/home/directoriLdap/andreuMas
---------------	-------------------------------

Ho canviem i indiquem el nou directori:

homeDirectory	/home/usuarisldap/andreuMas
---------------	-----------------------------

QÜESTIÓ: Una millora que podríem implementar és preparar un script que mitjançant l'ordre “ldapmodify” vaja d'un en un fent aquest canvi. I també moga el contingut de cadascun del directoris personals dels usuaris de l'antic directori al sincronitzat amb el servidor.

QÜESTIÓ: Cal crear manualment la carpeta de cada usuari i fer tot eixe procés o podríem fer que es creei automàticament la primera vegada que es logeja en un equip client?

Si no creem la carpeta manualment, quan iniciem sessió esta es crea automàticament, agafa la configuració de permisos únics per l'usuari (755), els permisos basats en el “umask” que vam indicar en el fitxer que hem vist anteriorment (/etc/pam.d/common-session).

El propietari i grup l'agafa automàticament de la configuració de l'usuari al servidor LDAP. Com que no estem movent les dades de “/home/directoriLdap” (local) a “/home/usuarisldap” (NFS) totes les dades que tenia localment eixe usuari no li apareixeran. Cal moure-les si volem preservar-les. Igualment, els fitxers ubicats a “/etc/skel” també es mouran quan es crea el nou directori de forma automàtica.

1. **Compte ací, quan moguem tota la informació existent localment dels usuaris al nou directori muntat per NFS, cal borrar el directori local (/home/directoriLdap) perquè LDAP funcione correctament.**

Això es deu a que quan el sistema detecta 2 “homeDirectory” per un mateix usuari, agafarà el directori més antic (en este cas el local).

2. **Un altra possible solució per este problema, és modificar el fitxer “nsswitch.conf” l'ordre en que “passwd” i “group” revisarà els comptes d'usuari. Actualment l'ordre és “files” -> “systemd” -> “Idap”, caldria canviar-lo per “Idap” -> “files” -> “Idap”**

Per últim, reiniciar la màquina perquè agafe les últimes dades actualitzades del servidor LDAP.

Finalment, per verificar que tot està funcionant correctament, deuriem de revisar fent “login” mitjançant un escriptori secundari de ubuntu (“tty3” per exemple) i revisant que quan iniciem sessió, crea automàticament la carpeta que està al servidor. Exemple de andreuMas que no tenia cap directori antic:

```
Last login: Wed Oct 20 20:19:11 CEST 2021 on tty3
Creating directory '/home/usuarisldap/andreuMas'.
$
```

I si fem “login” i executem un “ls”:

```
vicent@vicentLDAP:~$ ls -lisa /home/usuarisldap/
total 12
1585140 4 drwxr-xr-x  3 root  root  4096 oct 20 20:44 .
1179649 4 drwxr-xr-x  5 root  root  4096 oct 20 18:19 ..
1585141 4 drwxr-xr-x 15 10005 10001 4096 oct 20 20:47 andreuMas
```

Des d'este moment tot el que creem amb eixe usuari, realment està guardant-se al servidor, i es connecte des del client que es connecte tindrà exactament el mateix.

COMPTE: Perquè açò funcione quan el client arranque el servidor deu estar encés, si no, fallarà el muntatge del directori NFS.

- **Enllaços d'interés**

- <http://www.yolinux.com/TUTORIALS/LinuxTutorialLDAP-DefineObjectsAndAttributes.html>
- <http://www.linuxquestions.org/questions/linux-server-73/how-to-add-a-new-schema-to-openldap-2-4-11-a-700452>
- <http://linuxgazette.net/130/peterson.html>
- http://www.ite.educacion.es/formacion/materiales/85/cd/REDES_LINUX/openldap/Autentificacion_del_sistema_con_OpenLDAP.html

5 Bibliografia

Temari original baix llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional:

Armand Mata (INS Joaquim Mir)

Javier Martínez (IES María Enríquez)

Vicent Benavent

**Reconocimiento-NoComercial-
CompartirIgual 4.0 Internacional
(CC BY-NC-SA 4.0)**

Modificacions per Vicent Benavent i Sentandreu:

- Actualitzat el procediment d'instal·lació a l'última versió d'Ubuntu 20.04
- Actualitzades les captures de pantalla dels procediments i la ferramenta JXplorer
- Adaptat i actualitzat el mòdul 4.6 (LDAP mitjançant l'entorn gràfic) de l'antiga versió a Ubuntu 20.04 amb les noves ferramentes i necessitats
- Afegit el mòdul 4.7 (Perfils mòbils), per a l'última versió Ubuntu 20.04, junt amb els paquets necessaris per a montar el sistema NFS tant al client com al servidor

